БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 76 (19.747). • 1987 йил 3 апрель, жума • Баҳоси 3 тийин.

КОММУНИСТНИНГ МАЪНАВИЙ ҚИЁФАСИ

Редакциянинг кундалик почтасида коммунистларнинг ҳаёти ва меҳнат фаолияти ҳақида ҳикоя қилувчи хатлар кўп. Бекободдаги Ўзбекистон металлургия заводи ишчиси О. Мадумаров шундай деб ёзади: «Устозим коммунист Исроил Манданов кўп йиллардан бери бригадага бошчилик қилиб келмоқда. Ҳозир цехда меҳнат қилаётган атоқли ишчиларнинг кўпчилиги унинг бригадасида ҳаёт мактабини ўтаган. Ёшлар бу устоз мураббий қўлида камтарлик ва ғоявий принципиалликни, меҳнатсеварлик ва маънавий покликни ўрганадилар. У оиласида ҳам, жамоатчилик орасида ҳам ҳамиша ўзини фақат яхши томондан кўрсатади. Чунки И. Манданов коммунистдир».

Бутун инсониятнинг энг ёрқин келажаги учун курашаётган Коммунистик партиямизнинг маънавий обрўси ана шундай юксак ахлоқли кишиларнинг ажойиб фазилатлари билан белгиланади. Партия ва халқ ишига садоқатли бу коммунистлар фаровон ҳаётимиз учун, ижтимоий бойликларни кўз қорачиғидек сақлаш ва кўпайтириш учун фидокорона меҳнат қилмоқдалар. Гражданлик бурчини ҳамиша чуқур ҳис этиш уларга хос юксак фазилатдир.

Партиянинг янги инсонни тарбиялаш ва камол топтиришни қайта қуриш юзасидан олиб бораётган ғоят мураккаб ва олижаноб иши барча соҳаларда жадаллаштириш ва янгиланиш амалга оширилаётган ҳозирги даврда айниқса муҳим аҳамият касб этмоқда. КПСС XXVII съездидан кейин ўтган қисқа давр ичида бу соҳада кўп ишлар қилинди. Партия ташкилотлари съезд қарорларини изчил амалга ошира бориб, ҳар бир коммунист жамиятимиз юксак ахлоқий принципларига риоя этибгина қолмай, бошқаларга ҳам уни чуқур сингдиришига эришмоқдалар.

Мана, республика партия ташкилотлари фаолиятидан шу йўналишдаги характерли мисоллар: кейинги даврда область, шаҳар ва район партия комитетлари КПСС XXVII съезди қарорларидан келиб чиқиб партия ҳаётининг барча соҳаларини, жумладан идеология ишини қайта қуриш талаблари асосида коммунистик тарбиянинг муҳим проблемаларини ҳам изчил муҳокама қилмоқдалар. Марғилон шаҳар партия комитетида коммунистнинг ишлаб чиқаришдаги масъулияти, маънавий қиёфаси ва партия ташкилотларининг вазифаси ҳақидаги масала атрофлича кўриб чиқилди. Қўқондаги ип-йигирув ва пайпоқ-тўқув фабрикаси партия ташкилоти ахлоқий тарбия вазифаси билан боғлиқ тадбирларни белгилаб, уни изчиллик билан амалга оширмоқда. Тошкент шаҳридаги бир қатор корхоналарда, «Коммунистнинг маънавий қиёфаси» деган масала кун тартибига киритилган партия йиғилишлари бўлиб ўтди. Бу йиғилишларда ишлаб чиқариш илғорлари доклад билан чиқдилар. «Коммунист — биринчи сафда борувчи шахс. Ундан ҳамма ўрнак олади. Бошқармамиз партия ташкилоти шуни эътиборда тутган ҳолда уларнинг ишлаб чиқаришдаги авангардлиги ва ташаббускорлигини таъминлабгина қолмай, шу билан бирга коммунистларнинг коллектив ўртасидаги сиёсий тарбиячилик ролини ҳам кучайтирмоқда, — деб ёзади Ангрен шаҳарсозлик бошқармаси бўёқчиси, СССР Олий Совети депутати Ҳ. Норматова.—Фақат биздагина эмас, Ангрен кўмир разрези, резина-техника заводида ҳам ҳар бир коммунист мураббийлик қилмоқда. Улар ўзлари оталиққа олган ёшларни давримизнинг энг илғор кишилари қилиб тарбиялашга ҳисса қўшмоқдалар. Буларнинг ҳаммаси маънавий муҳитни яхшилаш, ишлаб чиқариш ва ғоявий-тарбиявий вазифаларни муваффақиятли ҳал этиш имконини бермоқда».

Инсоннинг маънавий қиёфаси кўп омиллар таъсири остида шаклланади. Аммо, коммунистни тарбиялашда унинг ўзи аъзо бўлган бошланғич партия ташкилотидаги муҳит ҳал қилувчи роль ўйнайди. Хайрихоҳлик, ўртоқларча ғамхўрлик ва ишончни қаттиқ талабчанлик билан қўшиб олиб бориш, ахлоқимиз нормаларини партия коллективи ҳаётининг барча бўғинларида, ўзаро кундалик муносабатларда, меҳнат ва турмушда мустаҳкам қарор топтириш учун ғамхўрлик қилиш ҳар бир партия аъзосининг маънавий камолотини таъминлашда асосий роль ўйнайди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети V пленуми бу вазифалар партия ташкилотларининг партия ишини қайта қуриш билан боғлиқ бутун фаолиятида муҳим ўрин тутишини таъкидлади. Коммунистларнинг активлигини, ишлаб чиқаришдаги авангардлик ролини ошириш, улар билан якка тартибда иш олиб бориш, ҳисоботларини эшитиш меҳнат фаолияти, юриш-туриши ҳақида танқидий мулоҳазалар билдириш имконини беради. Кўпгина партия ташкилотларида ана шу имкониятлардан айрим коммунистлар маънавиятини чуқур муҳокама қилиш ва таъсир ўтказиш учун самарали фойдаланилмоқда. Аммо шу билан бирга бу муҳим ишга бирёқлама ва енгил-елпи қараш, ҳар бир коммунист билан якка тартибда иш олиб боришга эътибор бермаслик каби воқеалар ҳам содир бўлаётганлигидан кўз юмиб бўлмайди. «Коммунистнинг юриш-туриши, хатти-ҳаракати ўзи меҳнат қилаётган коллективда кўзгудагидек яққол кўриниб туради, — деди Хива тикувчилик фабрикаси ишчиси Ш. Бекжонова корхона коммунистларининг йиғилишида сўзга чиқиб. — Аммо, уйида, маҳалласида, дўстлари орасида-чи! Афсуски, айрим партия ташкилотлари бу муҳим иш билан яқиндан шуғулланмаётирлар».

Инсон тарбияси ғоят нозик иш. У одоб ва хушмуомалаликни, партиявий принципиаллик билан иш олиб боришни талаб қилади. Коммунистик ахлоқ ўтмиш сарқитларига ва буржуа идеологиясин таъсирига қарши доимий ва муросасизлик билан олиб борилаётган курашларда қарор топади. Бугунги кунда ахлоқимизга бутунлай зид бўлган ўғрилик, порахўрлик, халқ мулкини талон-торож қилиш, қўшиб ёзиш, миллатчилик, ичкиликбозлик, гиёҳвандлик, кишиларни беҳурмат қилиш каби иллатларга қарши курашда коммунистларнинг ўрни ва роли айниқса салмоқли бўлмоғи керак.

Яқинда Нарпай район партия комитети бюроси коммунистларнинг сигналини текшириб, «Победа» колхози аъзоси коммунист Н. Маҳкамовнинг шахсий ишини муҳокама қилди ва уни партия сафидан чиқарди. У ўз шахсий манфаатини кўзлаб томорқасида кўкнори етиштириш билан шуғулланган. Бюрода шунингдек, «Москва» колхози ферма мудири КПСС аъзолигига кандидат А. Даминовнинг коллектив мулкини талон-торож қилганлиги воқеаси муҳокама қилинди. Бюро мажлисида коммунист номига доғ туширган шахсларга нисбатан вақтида тегишли таъсирчан чора кўрмаган ҳар иккала хўжалик бошланғич партия ташкилотлари номига қаттиқ танқидий гаплар айтилди.

Партия комитетлари ва улар қошида иш олиб бораётган партия комиссияларининг бурчи — кўрсатган хизмати ва хизмат вазифаларидан қатъи назар барча коммунистларнинг партия интизомига сўзсиз амал қилишини қаттиқ назорат қилиб бориш, ҳар қандай нотўғри хатти-ҳаракатларга қарши партиявий принципиаллик билан дарҳол тегишли чора кўриш, ҳар бир коммунистга нисбатан масъулият ва талабчанликни оширишдан иборатдир. Шу билан бирга партия ташкилотлари ахлоқий тарбия соҳасида тўплаган энг яхши тажрибаларни чуқур таҳлил қилиш ва умумлаштириш, улардан айниқса ёш коммунистларни тарбиялашда имкони борича кенгроқ фойдаланиш даркор.

Ҳар бир коммунист юксак маънавий ва ахлоқий фазилатларни қанчалик тўлароқ ўзлаштирса, партиямизнинг обрўси ҳам шунчалик юқори бўлади, деб таъкидланди КПСС Марказий Комитети 1987 йил январь Пленумида. Коммунистик партиямиз XXVII съезди қарорларини амалга ошириш борасида бу вазифалар барча партия ташкилотлари фаолиятида муҳим ўрин эгалламоғи керак.

ТАБРИК ТЕЛЕГРАММАСИ

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачев Франц Мурини яна Австрия Коммунистик партияси Раиси лавозимига сайланганн билан самимий табриклади ва Австрия халқининг туб манфаатлари учун, тинчлик ва ижтимоий тараққиёт, самарали халқаро ҳамкорлик учун, мамлакатларимиз ўртасидаги дўстлик учун курашда муваффақиятлар тилади.

(ТАСС).

Улуғ Октябрнинг 70 йиллиги шарафига

18 апрель — КОММУНИСТИК ШАНБАЛИК

● ХОРАЗМ

Шовот пахта тозалаш заводининг ишчи ва хизматчилари Бутуниттифоқ Коммунистик шанбалик кунида тўқимачиларга 55 тонна — кунлик топшириқдагидан беш тонна кўп юқори сифатли тола жўнатиш мажбуриятини олдилар. Барча маҳсулот йил бошидан бери тежалган энергия ресурслари ҳисобидан ишлаб чиқарилади.

Заводда ташкил этилган штаб «Қизил шанбалик»ка тайёргарлик ишларига бошчилик қилмоқда. Штаб барча ишлаб чиқариш бригадаларида электр энергия истеъмолининг ҳар киловатт-соатини қатъий ҳисоб-китоб қилиб бормоқда.

● БУХОРО

Когон ёғ-экстракция заводининг кекса ишчиларидан Е. Застенский, К. Жумаев, В. Крушин «Қизил шанбалик» кунида бир ярим смена топшириғини бажариш мажбуриятини олдилар. Уларнинг даъватига кўпгина ишчилар қўшилишди. Коллектив шу куни 58 минг сўмлик — одатдаги кунлардагидан ўн минг сўмлик кўп маҳсулот ишлаб чиқаради. Асосий ишлаб чиқаришда банд бўлмаган ишчи ва хизматчилар 20 тонна темир-терсак йиғишади, завод территориясини тартибга келтиришади.

● ЖИЗЗАХ

«Чимқўрғон» совхозининг 280 нафар чорвадори меҳнат байрамини ўз иш жойларида кутиб олади. Ишдан бўш пайтларида тракторчилар, шофёрлар, хизматчилар, уй бекалари ва пионерлар дарахт кўчатлари ўтқазиш, совхознинг бош қўрғонини ободонлаштириш ишлари билан шуғулланишади. Коллектив 18 апрелда ишлаб топилган барча пулни беш йиллик фондига ўтказишга қарор қилди.

● ҚАШҚАДАРЁ

Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш инженерлари институтининг Қаршидаги филиали коллективи «Қаршипромжилстрой» тресги қурувчилари билан шартномалар тузди. Студентлар ва ўқитувчилар 18 апрель куни бутун Қарши дашти бўйлаб энг зарбдор қурилишларда меҳнат қилишади.

Бўлажак инженер-механизаторлар оталиқдаги «Советская Россия» қўриқ совхозида техника ремонти бўйича катта ҳажмдаги ишларни бажарадилар.

Кўпчилик шу куни ўқув комплекси территориясини ва область марказидаги Карл Маркс номли проспектни ободонлаштириш ишлари билан ҳам шуғулланишади. Шанбаликда жами 600 студент ва ўқитувчи иштирок этади.

● АНДИЖОН

Андижон уйсозлик комбинати Коммунистик шанбалик кунида 140 кубометр йиғма темир-бетон ишлаб чиқаради. Бу эса оддий иш кунида тайёрланадиганидан ўттиз кубометр ортиқдир. Корхона ишчилари барча технологик потокда панелларни қолипга солишдан то монтаж қилиш ва турар жойларни пардозлашгача — ҳаммасини нормадан ошириб бажариш мажбуриятини олишди.

Жалолиддин Қамбаров бошлиқ қолипловчилар, Вячеслав Васеневнинг комплекс бригадаси қурувчилари, Антонина Постоева бошчилигидаги пардозловчилар шу куни унумдорликни бир ярим баравар оширишга қарор қилишди.

(ЎзТАГ).

Намуна кўрсатиб

Съезд делегати

В. И. Ленин номли Олмалиқ кон-металлургия комбинатининг БелАЗ автомашиналари ремонти цехи коллективи ўн иккинчи беш йилликнинг иккинчи йили топшириқларини барвақт бажариш учун мусобақани кун сайин қизитмоқда. Ишчилар бошқарилаётган техниканинг бенуқсон ишлаши, юкларнинг ўз вақтида манзилга элтиб берилишида ҳисса қўшишмоқдалар.

Ёшлар цех ўзагини ташкил этишади. Шу боисдан улар ўзгача ғайрат-шижоат, пешқадамлик намуналарини кўрсатишаётир. Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 70 йиллигини муносиб кутиб олиш уларнинг жанговар шиорига айланган.

Тўртинчи разрядли фрезерчи Олег Александровни бу ерда яхши танишади. У пешқадам ишчи, комсомол ташкилоти секретари ўринбосари. Айни кунларда май ойи ҳисобига меҳнат қиляпти. Йиллик планни эса Октябрнинг шонли юбилейигача бажармоқчи.

Илғор ишчининг қувончи чексиз. У ВЛКСМ XX съезди ишида қатнашади.

— Мамлакат ёшларининг анжуманида қатнашиш шарафлидир, — дейди у. — Ёшларимиз партия даъватига жавобан янада дадилроқ ишлашга интилишяпти. Ҳамкасбларим—Шавкат Асқаров, Александр Тимофеев, Елена Смолиналар кунлик топшириқларини ортиғи билан бажармоқдалар. Съезддан олинадиган фикр ва ўйлар, мулоқотлар натижаси ишимизни янада яхшилашга кўмаклашади, албатта.

Суратда: ВЛКСМ XX съезди делегати О. Александров ҳамкасблари Ф. Мустафоева (чапда) ва Е. Смолина билан смена олдидан.

Р. Нуриддинов фотоси.

(ЎзТАГ).

• *Чорвачилик—зарбдор фронт*

ДАСТЛАБКИ ЮТУҚЛАР

КПСС XXVII съезди ва Ўзбекистон Компартиясининг XXI съезди қарорларини изчил амалга ошириш йўлида астойдил меҳнат қилаётган республикамиз чорвадорлари беш йилликнинг иккинчи йили дастлабки квартали топшириқларини муваффақиятли адо этдилар.

Республикада гўшт тайёрлаш квартал плани 117,2 процент бажарилиб, ўтган йилнинг шу даврига нисбатан олти процент ўсишга эришилди. Планнинг—сут бўйича 107,5, тухум бўйича 106,3 процент бажарилиши таъминланди. Ҳар икки тур маҳсулот тайёрлашда ҳам 1986 йилнинг январь — март ойларига қараганда бир қадар ўсишга эришилди.

Шуни алоҳида таъкидлаш керакки, республикамиз хўжаликлари ўтган уч ой давомида, айниқса, сут тайёрлаш борасида сезиларли силжишга эришдилар. Барча областларда бу турдаги маҳсулот тайёрлаш ва сотиш план топшириқларининг бажарилиши таъминланди. Биргина Андижон областидан ташқари барча областларда гўшт тайёрлаш плани ҳам адо этилди. Тухум ҳозирлаш бўйича фақат Жиззах ва Навоий областларигина орқада қолдилар.

Айни пайтда қашқадарёлик бўрдоқибоқарлар, самарқандлик сут соғувчилар, наманганлик ва сирдарёлик паррандабоқарлар қўлга киритган ютуқларни алоҳида таъкидлаб ўтмоқ керак.

Қашқадарё области чорвадорлари гўшт тайёрлашда ўтган йилга нисбатан 14 процент ўсишни таъминлаб, планни 108,1 процент адо этдилар. Самарқандлик сут соғувчилар эса белгиланган топшириқни 100 процент бажариб, 1986 йилнинг дастлабки кварталига нисбатан 20 процент ўсишга эришдилар. Наманган, Сирдарё областларида тухум тайёрлаш топшириқлари ҳам муваффақиятли уддаланди.

«Чорвачиликни ривожлантириш проблемаси... фақат хўжалик характеригагина эмас, социал-сиёсий характерга ҳам эгадир», —дейилди Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг V пленумида. Шундай экан, республикамиз чорвадорлари бундан буён ҳам йиллик ва умуман беш йиллик планларнинг тўла бажарилиши учун бутун куч-ғайратларини сарфлаб, чинакам меҳнат қилишлари керак.

ПАХТА БИЛАН БЕДА

Ўзбекистон. Сирдарё областининг Меҳнатобод районида дастлаб қараганда ғалати бир вазият вужудга келди. Асосан чорвачилик ва ғаллачилик билан шуғулланувчи «Янгиер» совхозида бултур пахта ҳосили ихтисослашган пахтачилик хўжаликларидагидан қарийб 3 баравар кўп бўлди. Бунинг сабаби шуки, бу ерда пахта билан беда алмашлаб экилганди. Бу эса беданинг пахта ҳосилдорлигига самарали таъсирини кўрсатувчи яна бир далилдир.

Лекин бир хил экин экавериш тарафдорлари тутган позиция ҳамон қаттиқ. Улар пахта экилавериб ориқлаб кетган ерга минерал ўғит тиқиштиришдан толмаяптилар. Лекин минерал ўғит дозаси кўпайтирилгани билан барибир ғўзанинг ҳосили дуруст бўлмаётир. Харажат кўпайиб, ҳосилдорлик камайиши натижасида совхоз ва колхозларнинг рентабеллиги пасаяди. Хуллас, пахтачилик давлат дотацияларини талаб қилишгача бориб етмоқда. Мисол учун, Сирдарё областидаги «Пахтакор» совхозини олайлик. Бу ерда қўриқ ер ўзлаштирилганига ўн йил бўлганида ачинарли бир натижа чиқди — гектар бошига 7 центнердан пахта олинди. Шундай қилиб, миллион-миллион сўм пул совурилиб кетди.

Бултур Ўзбекистонда 71,2 процент майдондагина пахта билан беда алмашлаб экиш йўлга қўйилди. Бинобарин бу ердаги ҳар уч гектар ернинг 1 гектари алмашлаб экишда қатнашмаётир. Тожикистонда атиги 400 минг гектар ерда алмашлаб экиш жорий этилган. Туркманистондаги ишларнинг аҳволи дуруст эмас.

Баъзи жойларда аҳвол ёмонлашиб бормоқда. Масалан, Жиззах, Сирдарё ва Хоразм областларидаги бедапоялар бурноғи йил даражасида қолган. Бухоро областида эса ҳатто ундан ҳам камайиб кетган.

Бултур бир қанча пахтачилик хўжаликларида бедапоядан бўшаган ерларнинг бир қисмидан энг оддий хўжасизлик сабабли пахта экишда фойдаланилмаган. Масалан, Ўзбекистонда ҳайдалган 106,4 минг гектар бедапоядан салкам 20 минг гектарига пахта экилмаган. Бунда Қашқадарё области, айниқса, «ўрнак» кўрсатди.

Бундай хатти-ҳаракатларга кўпинча давлатга пахта керак, деган гапни рўкач қилишади ва бир хил экин экавериш зарарли эканлигига ҳамма кўзини юмиб тураверади.

Ўрта Осиёдаги республикаларнинг ҳар бирида алмашлаб экиш борасида орттирилган ижобий тажриба бор. Ана шу тажрибани кенг ёйиш керак.

Ю. БОНДАРЕНКО, Х. ОРАЗМИРОДОВ, В. КОГАН,
ТАСС мухбирлари.
Тошкент—Ашхобод—Душанба

МЕҲНАТ КОЛЛЕКТИВЛАРИДА

Мажбуриятга яраша

Мавжуда Бобожонова Бухоро область Свердлов районидаги Гагарин номли колхознинг сут-товар фермасида ишлайди. У чорвадорларнинг Бутуниттифоқ социалистик мусобақасига қўшилган, 16 бош соғин сигирни меҳр билан парваришлаяпти. Бу йил ҳар бир сигирдан 3 минг килограммдан сут соғиб олиш учун курашаётир. Йилнинг биринчи кварталини барвақт уддалади. Ҳозир май ойи ҳисобига сут топширяпти.

Хўжаликнинг ферма чорвадорлари эса бу йил 370 тонна сут топшириш мажбуриятини олишган. Бу марра Улуғ Октябрнинг 70 йиллиги юбилейигача бажарилади.

Суратда: мусобақа пешқадами М. Бобожонова.

Ҳ. Қурбонов фотоси.

ЧИГИТ ЭКИШ БОШЛАНДИ

ОБЛАСТДА БИРИНЧИ

Задарё районидаги «Наманган» совхозининг Тўлғоной Солиева бошлиқ бригадаси чўлқуварлари Наманган областида биринчи бўлиб чигит экишга киришдилар.

Бригада далалари янги ўзлаштирилган, қумлоқ ерлардан иборат. Шу боис, тупроқ экишга барвақт етилди. Механизатор Маҳмуджон Ҳакимов билан сеялкачи Сотволди Зокировлар бошқараётган экипаж дастлабки кунларданоқ юқори натижаларга эришмоқда. Улар мавжуд 60 гектар майдонга барака уруғи қадашни 5 иш кунида ниҳоясига етказиш учун курашаётирлар. Ишда сифат ва самарага катта эътибор беришмоқда. Бу яратилажак 100 тонна қўриқ дурдонаси учун мустаҳкам заминдир.

Қ. АКБАРОВ.

ЯГОНА МАҚСАД БИЛАН

Тахиатош ГРЭСида кўп миллатли коллектив меҳнат қилади. Шу туфайли ҳам уни ҳақли равишда Халқлар дўстлиги станцияси деб аташади. Бу ерда ўн етти миллат вакиллари бир жон-бир тан бўлиб ишламоқдалар. Биз Ўзбекистон ва Туркманистонга электр энергияси етказиб берамиз. ГРЭСда Ленинградда, Тагонрогда, Новосибирскда ва Арманистонда тайёрланган ускуналар ишлатилади. Умуман, энергетика иншооти бепоён Ватанимизнинг турли бурчаклари билан ҳар томонлама боғланган.

Кишиларни уларнинг миллатига қараб эмас, балки инсонийлигига, билими ва тажрибасига, ватанпарварлик туйғусига қараб баҳолаш керак. Партия ташкилоти ўз фаолиятида масаланинг мана шу томонига жиддий аҳамият бераётир. Биз айниқса, кадрларни танлаш, тарбиялаш ва жой-жойига қўйишга эътиборни кучайтирмоқдамиз. Ҳар бир жойда ўз касбининг билимдони бўлса, бундан коллектив ҳам, давлат ҳам ютади.

Рус тили миллатлар орасидаги дўстлик ришталарини боғловчи интернационал тил бўлиб қолди. Шу туфайли ҳам коллективимизда рус тилини ўрганишга жиддий аҳамият бераётирлар. Яқинда болалар боғчасида, мактабда бу тилни пухта ўрганиш масаласини атрофлича кўриб чиқдик. Коллективда асосан ёшлар меҳнат қилишади. Шу туфайли ҳам бизда интернационал дўстлик клублари ташкил этилмаганлиги, ёшлар маркази кўпинча ҳувиллаб туриши йигит ва қизларимизда актив ҳаётий позицияни мустаҳкамлаш борасида камчиликларга йўл қўйилаётганлигини кўрсатмоқда. Партия ташкилоти ва барча коммунистлар ҳозир бутун кучларини ёшлар пролетар интернационализми ва халқлар дўстлиги руҳида тарбияланишига сафарбар этаётир.

Ж. ШЕНДЕРА.
Тахиатош ГРЭСи партия ташкилоти секретари.

ЖОНАЖОН ВАТАН БЎЙЛАБ

ОРЖОНИКИДЗЕ. Шимолий Осетиянинг ихтисослашган ўрмон хўжаликлари мамлакатнинг турли регионларида дарахтзорларни тиклашга ёрдам бермоқда. Хўжалик Шимолий Кавказ, Украина, Волга бўйи, Ўрта Осиёнинг ўрмон хўжаликлари, дендропарклари ва шаҳар хўжаликларига бугун посилкалар жўнатиб бўлди. Бу ғалати посилкаларда 20 минг килограммдан кўп ёнғоқ, каштан, қизил дуб, қайрағоч, қарағай ва қайин уруғлари бор. Булар қарийб 3 минг гектар янги дарахтзорлар барпо этиш учун кифоя қилади. Тоғли ўлканинг ўрмон хўжаликлари мамлакатнинг турли жойларига Кавказнинг нодир дарахт уруғларидан ташқари, ўсимлик ва бута кўчатларини ҳам юбормоқда. Асосий участкалар Оржоникидзе дендрарийсининг майдонларида жойлашган. Бу ерда ҳар йили 5 миллионга яқин дов-дарахт ва бута кўчатлари етиштирилмоқда.

●

КАЛИНИН. Калинин давлат цирки саҳнасига сепиладиган қипиқ ўрнига кауппласт синтетик қопламаси ётқизилди. Энди манежда илгари ҳар номердан кейин чиқиб супуриб текислайдиган ходимларни кўрмайсиз. Янгиликни синаб кўрган цирк усталари унга юксак баҳо беришди. Техник характеристикалари жиҳатидан эски қопламадан қолишмайдиган бу синтетик пойандоз кўпга чидаши билан афзалдир. Тупроқ, қум ва қипиқ аралашмасидан иборат аввалги қоплама ҳар тўрт ойда алмаштириб турилган бўлса, кауппласт йиллаб хизмат қилади. Уни Бутуниттифоқ спорт иншоотларини лойиҳалаш институтининг мутахассислари яратдилар.

(ТАСС).

М. ТЭТЧЕР ЛОНДОНГА ЖЎНАБ КЕТДИ

Буюк Британия Бош министри М. Тэтчер 1 апрель куни Грузия ССР Министрлар Советида суҳбатда бўлди. Унга Грузиянинг социал-иқтисодий ва маданий ютуқлари ҳақида сўзлаб бердилар.

М. Тэтчер шаҳарнинг диққатга сазовор жойларини кўздан кечирди.

Кечқурун М. Тэтчер Тбилисидан Лондонга жўнаб кетди.

(ТАСС).

Бугунги сонда:
Мусобақа оммавий ва таъсирчан бўлсин
«Қизил шанбалик» тўлқинида
● 1-бет
Дўстлик алоқалари мустаҳкамланаверсин
Халқаро ҳаёт ойнаси
● 2-бет
Меъморчилик: тажриба ва муаммолар
Газетхонлар хабар қиладилар
● 3-бет

МОЗАМБИКДАН КЕЛГАН МЕҲМОНЛАР КРЕМЛДА

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси А. А. Громико ФРЕЛИМО партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ФРЕЛИМО партияси Марказий Комитетининг секретари Жоржи Ребелу бошчилигидаги Мозамбик Халқ Республикаси (МХР) партия—давлат делегациясини қабул қилди. Делегация СССР билан МХР ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисидаги шартноманинг 10 йиллигига бағишланган тантанали тадбирлар ўтказилиши муносабати билан Совет Иттифоқига келган.

Партияларимиз, иккала мамлакат ҳукуматлари ва халқлари ўртасидаги муносабатларга хос бўлган дўстлик ва ҳамжиҳатлик муҳитида ўтган суҳбат чоғида Совет-Мозамбик икки томонлама ҳамкорлиги масалалари муҳокама қилинди. Дунёдаги ҳозирги аҳвол, шу жумладан, аввало, Африка жанубидаги аҳволнинг баъзи проблемалари юзасидан ҳам фикрлашиб олинди.

Ўтган ўн йиллик Совет-Мозамбик шартномаси ҳар иккала мамлакат ўртасида турли соҳаларда хилма-хил алоқалар ва самарали ҳамкорлик қилишнинг ишончли замини бўлганлигини иккала томон таъкидлади.

Иккала томон шартноманинг юксак мақсадларига содиқлигини ифодалади. Бир неча минг километр масофа ажратиб турган давлатлар ўртасида шартнома тузилганлигининг ўзи ҳар икки мамлакатнинг, агар уларнинг ҳар иккиси ҳамкорликка, дўстликка сидқидилдан ҳалол интилса ҳамда тинчлик сиёсатини ўтказса, улар учун ҳеч қандай масофа тўсиқ бўла олмайдиган манфаатлари борлигидан далолат беради.

Шартнома имзолангандан буён ўтган 10 йил Совет — Мозамбик қалин муносабатлари мустаҳкамлиги учун яхшигина синов бўлди.

Совет томони Мозамбик томонининг Африка жанубига нисбатан СССР ўтказаётган сиёсат ана шу районда мавжуд бўлган барча ижобий ва соғлом жиҳатларни мустаҳкамлашга кўмаклашади, деб билдирган фикридан мамнуният изҳор қилди. Африка мамлакатлари узра мустақиллик байроғи ҳилпираши биланоқ Совет Иттифоқи дарҳол шу ёш давлатлар билан бирдам эканлигини билдирди.

Бугун ҳам Совет Социалистик давлати Африка халқларини янги мустамлакачиликка қарши, Жанубий Африка Республикасидаги манфур апартеид режимига — Ер юзидаги барча ҳалол кишилар лаънатлаган режимга қарши курашда қатъиян қўллаб-қувватламоқда.

Иккала томон бошқа ҳар қандай давлат каби Африкадаги ҳар бир давлат ички тараққиёти масалаларини ана шу мамлакат халқининг ўзи ҳал этиши керак, деган ишончни изҳор қилди. Бошқа халқларга ташқаридан ҳеч ким ижтимоий тартибни тиқиштиришга ҳаққи йўқ. Совет Иттифоқи билан Мозамбик Халқ Республикаси Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг принципларига тўла мос келадиган мана шу сиёсат йўлига содиқдирлар.

Ж. Ребелу мозамбикликлар ФРЕЛИМО партияси раҳбарлигида қўлига қурол олиб империализм, ирқчилик ва реакциянинг тажовузкорликдан иборат кирдикорларига қарши ўз Ватани мустақиллиги ва суверенитетини ҳимоя қилиб олиб бораётган курашига тўхталди. Мозамбик томони Ангола Республикаси халқи билан манфаатларининг муштараклигини таъкидлади. Мозамбик халқи ҳам империалистик хатти-ҳаракатларнинг объекти бўлмоқда.

Ядро урушининг олдини олиш учун курашда барча давлатлар билан ҳамкорлик қилиш зарурлигини иккала томон таъкидлади.

Мозамбик делегацияси мамлакат раҳбарлари номидан ташқи сиёсат масалалари юзасидан Совет таклифларини, аввало, ҳозирги асрнинг охирига қадар ядро қуролини тугатиш ҳамда КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачевнинг тегишли баёнотларида олға сурилган космик фазони ҳарбийлаштиришга йўл қўймаслик тўғрисидаги таклифларини тўла-тўкис қўллаб-қувватлашини билдирди.

А. А. Громико СССРнинг қуролсизланиш, халқлар ўртасида тинчлик йўлида курашдаги куч-ғайратларини қўллаб-қувватлаётганлик учун Совет раҳбарлари номидан Мозамбикка миннатдорчилик изҳор қилди.

Мозамбик делегациясининг эътибори совет халқи Ленин партияси раҳбарлигида бундан буёнги тараққиёт давомида социализмнинг қудратли потенциалидан фойдаланиш мақсадида мамлакат иқтисодий ва ижтимоий ҳаётини қайта қуриш юзасидан сарфлаётган катта куч-ғайратларга жалб этилди.

Мозамбик томони совет халқи, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ўз олдига қўйган улуғвор ва олижаноб вазифаларни ҳал этишда уларга энг яхши истаклар билдирди.

Ж. Ребелу ўз мамлакати раҳбарлари ва халқи номидан Совет Иттифоқи Мозамбикка мунтазам равишда бераётган ҳар томонлама беғараз ёрдам учун КПСС-га, Совет ҳукуматига ва СССР халқига самимий миннатдорчилик билдирди.

Иккала томон Совет-Мозамбик икки томонлама муносабатларини, шу жумладан, экономика ва савдо соҳасидаги муносабатларни янада ривожлантириш ва бойитиш учун мумкин бўлган ҳамма ишларни қилиш зарурлигини айтдилар.

Ж. Ребелу А. А. Громикога ФРЕЛИМО партияси Раиси, МХР президенти Жоаким Алберту Чиссанонинг КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачев номига йўллаган мактубини топширди. (ТАСС).

РАСМИЙ АХБОРОТ

КОЛХОЗ БОЗОРЛАРИНИНГ ИШИНИ ЯХШИЛАШ ТЎҒРИСИДА

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети «Колхоз бозорларининг ишини яхшилаш чоралари тўғрисида» қарор қабул қилдилар. Қарорда айтиладики, агросаноат комплексида хўжалик юритишнинг янгича шароитлари, колхоз ва совхозларнинг қишлоқ хўжалик маҳсулотларини матлубот кооперацияси ташкилотларига ҳамда колхоз бозорларида реализация этиш ҳуқуқларининг кенгайтирилиши шаҳарлар ва саноат марказларида бундай маҳсулот сотишни янада кўпайтириш, аҳолини озиқ-овқат билан таъминлашни яхшилаш учун қўшимча имкониятлар яратди. Аммо шаҳарлар ва саноат марказларида колхоз бозорлари ишини ташкил этиш ҳозирги замон талабларига жавоб бермайди. Халқ депутатлари маҳаллий Советларининг ижроия комитетлари ҳамда матлубот кооперациясининг ташкилотлари бозорларда қишлоқ хўжалик маҳсулотларини реализация қилишни кўпайтириш масалаларини ҳал этишга сусткашлик билан қарамоқда ва тезкорлик кўрсатмаётир. Кўпгина бозорлар обод эмас, омборхоналар, механизация воситалари, транспорт, меҳмонхоналар, умумий овқатланиш корхоналари билан таъминланмаган.

Маҳаллий органлар колхоз бозорларидаги савдонинг шаҳарлар ва саноат марказлари аҳолисини картошка, сабзавот, ҳўл мева, гўшт, сут, қатиқ ва бошқа маҳсулотлар билан таъминлашни яшилашнинг қўшимча муҳим манбаи сифатидаги ролига етарлича баҳо бермаяптилар, колхоз бозорлари ишини такомиллаштириш, уларнинг моддий-техника базасини ривожлантириш тўғрисида, бозор кадрларини ташаббускор, ишнинг кўзини яхши биладиган, сиёсий етук ходимлар билан мустаҳкамлаш ҳақида зарур даражада жон куйдирмаяптилар.

Иттифоқдош ва автоном республикаларнинг Министрлар Советларига, халқ депутатлари ўлка ва область Советларининг ижроия комитетларига, Центросоюзга, СССР Давлат агросаноат комитети ва СССР Савдо министрлигига 1987—1990 йилларда колхоз бозорларининг ишини тубдан яхшилаш чораларини амалга ошириш вазифаси топширилди. Бунда:

колхоз бозорларига қишлоқ хўжалик маҳсулотлари келтиришни анча кўпайтириш, савдо-сотиқни ташкил этишни яхшилаш, қишлоқ хўжалик маҳсулотларини реализация қилишда колхозлар, совхозлар ва гражданларга зарур ёрдам бериш;

қишлоқ хўжалик маҳсулотлари сотиладиган фирма магазинлари очилишини, бозорларнинг моддий-техника базаси ривожлантирилишини, улар замонавий машина-ускуналар, инвентарь ва бошқа техникавий воситалар билан жиҳозланишини таъминлаш, бозорларда савдо қилувчи гражданлар дам олиши ва овқатланиши учун зарур шароитлар яратиш мақсадида тез бузиладиган маҳсулотлар сақланадиган совуқхоналар, шунингдек меҳмонхоналар, умумий овқатланиш ва аҳолига маиший хизмат кўрсатиш корхоналари қуришни кенгайтиришга алоҳида эътибор бериш;

колхоз бозорларида харидоргир саноат моллари, боғ-полиз асбоб-ускуналари, сабзавот ва қовун-тарвуз уруғи, мева ва резавор мева кўчатлари, минерал ўғит ва бошқа кўп хил товарлар сотилиб туришини ташкил этиш назарда тутилмоғи керак.

Колхоз бозорларини СССР Савдо министрлиги ҳамда иттифоқдош республикалар Уй-жой-коммунал хўжалик министрликлари ихтиёридан матлубот кооперацияси ташкилотлари ихтиёрига бепул ўтказиш мақсадга мувофиқ, деб топилди. Колхоз бозорларига раҳбарлик қилиш, уларнинг ишлаши учун зарур шароитларни таъминлаш ҳамда моддий-техника базасини мустаҳкамлаш учун иттифоқдош ва автоном республикаларнинг Министрлар Советлари, халқ депутатлари маҳаллий Советларининг ижроия комитетлари матлубот кооперациясининг ташкилотлари билан бир қаторда тамомила жавобгар эканликлари белгилаб қўйилди.

Матлубот кооперацияси ташкилотлари қишлоқ хўжалик маҳсулотларини харид этиш, шунингдек аҳоли ва хўжаликлар бозорларга келтирилган шу маҳсулотларни сотишида уларга кўрсатиладиган хизматларни кенгайтириш ишини анча яхшилашлари, қабул қилиш-тайёрлаш пунктлар тармоқларининг, айниқса олисдаги районларда жойлашган пунктларнинг ривожланишини ҳамда колхоз бозорларида қишлоқ хўжалик маҳсулотларини харид этиб, у билан савдо қиладиган хўжалик ҳисобидаги корхоналарни вужудга келтиришни таъминлашлари керак.

Колхоз ва совхозларга ўз қишлоқ хўжалик маҳсулотларини колхоз бозорларига келтиришда колхозчилар, совхоз ишчилари ва бошқа гражданларга ёрдам бериб туришлари тавсия этилди.

Гражданлар томорқаларида етиштирган ёки қилган меҳнатларига натурал ҳақ тўлаш тартибида олган қишлоқ хўжалик маҳсулотларини область, ўлка, республикадан ташқарига олиб боришларини асоссиз равишда чеклашларга йўл қўйиб бўлмаслигига иттифоқдош ва автоном республикалар Министрлар Советларининг, халқ депутатлари ўлка ва область Советлари ижроия комитетларининг ҳамда Центросоюзнинг эътибори жалб этилди.

Иттифоқдош республикалар Министрлар Советларига, СССР Давлат агросаноат комитетига, Центросоюз ва СССР Савдо министрлигига колхозлар ва совхозлар, агросаноат комплексининг бошқа корхоналари, давлат ва кооператив савдоси корхоналари иштирокида қишлоқ хўжалик маҳсулотлари сотиладиган ярмаркалар муттасил ўтказиб турилишини таъминлаш, бунда ярмаркаларни тайёрлаш, уларнинг ўтказилиш муддатлари, жойи ва сотишга мўлжалланган маҳсулотининг хили тўғрисида аҳолини хабардор қилиб туриш учун маҳаллий матбуотдан, радио ва телевидениедан кенг кўламда фойдаланиш тавсия қилинди.

Қарорда бошқа чора-тадбирлар ҳам кўзда тутилганки, уларни амалга ошириш колхоз бозорлари фаолиятини анча яхшилашга имкон беради.

КОНКУРС ЙЎЛИ БИЛАН ЛОЙИҲАЛАШТИРИШ ТЎҒРИСИДА

СССР Министрлар Совети «Машинасозлик маҳсулоти, қурилиш объектлари ва халқ истеъмоли товарларини конкурс йўли билан лойиҳалаштиришни ташкил этиш тўғрисида» қарор қабул қилди. Яратилаётган маҳсулот ва қурилишлар лойиҳаларининг анчагина қисми ҳозирги талабларга жавоб бермаётганлиги қарорда таъкидланади. Кўп ечимлар юксак техникавий даражада эмаслигининг сабабларидан бири лойиҳа-қидирув ва тажриба-конструкторлик ишларини бажаришда ишлаб чиқувчи коллективлар ўртасида ижодий мусобақа йўқлигидир. Кўп ҳолларда бу бош ташкилотларнинг танҳо эгалиги ва бунинг оқибатида саноатнинг турдош тармоқларида, илғор корхоналарда, институтлар ва конструкторлик бюроларида ишлаётган малакали кадрларнинг тажрибасидан қониқарсиз фойдаланаётганлиги туфайли рўй бермоқда.

Актуал ечимларга ижодий ташкилотлар коллективлари ва айрим мутахассисларни кенг жалб этиш мақсадида 1987 йилдан бошлаб бирлашмалар ва корхоналар, институтлар ва ташкилотлар иш практикасига кенг кўламдаги конкурс асосида машинасозлик маҳсулоти, прогрессив технология жараёнлари, конструкция материалларини, шунингдек қурилиш объектлари ва халқ истеъмоли товарлари ишлаб чиқиш ва лойиҳалаштиришни жорий этиш назарда тутилади.

Конкурс ўтказиш йўли билан лойиҳалаштириш объектлари конкурслар ўтказаётган бирлашмалар, корхоналар ва ташкилотлар, министрликлар ва идоралар томонидан белгиланади.

Конкурслар ташкил этилаётганида лойиҳалаштирилаётган буюмлар ва қурилиш объектларининг халқ хўжалигидаги аҳамияти, лойиҳаларнинг юксак техникавий даражасини ва иқтисодий самарадорлигини таъминлаш заруратини, лойиҳалаштирилаётган буюмлар, объектлар ва материалларнинг сифат кўрсаткичларини тубдан яхшилаш, шунингдек технология жараёнларини такомиллаштириш зарурлиги ҳисобга олинсин; бунда уларнинг техникавий даражаси ва сифати жаҳон даражасига мос ёки ундан устун бўлиши керак.

Конкурсда бирлашмалар, корхоналар, илмий-тадқиқот, конструкторлик, лойиҳа, технологик ва лойиҳа-қидирув ташкилотларининг, қайси идорага бўйсунишларидан қатъи назар олий ва ўрта махсус ўқув юртларининг коллективлари, техникавий ижод ҳаваскорлик клублари, бошқа ижодий коллективлар, шунингдек айрим мутахассислар қатнашишлари мумкин.

Рағбатлантириш сифатида конкурс ғолибларига қуйидаги миқдорларда мукофот пули тўлашга рухсат берилди: бирлашмалар, корхоналар ва ташкилотларга — 5 минг сўмгача; министрликлар ва идораларга — 25 минг сўмгача; тармоқлараро илмий-техника комплексларига — 30 минг сўмгача; СССР Фан ва техника давлат комитетига — 40 минг сўмгача; коллективларга ва айрим қатнашчиларга бериладиган мукофот пулининг конкрет миқдорини конкурс ташкилотчилари белгилайдилар. Мазкур мукофот пулини тўлаш манбалари белгиланди.

Қарорда тегишли йўналишларда конкурслар ўтказиш тўғрисидаги типовой низомни тасдиқлаш юзасидан министрлик ва идораларга топшириқлар бериш кўзда тутилди.

СССР Фан ва техника давлат комитетига, СССР Қурилиш ишлари давлат комитетига, министрликлар ва идораларга, тармоқлараро фан-техника комплексларига, бирлашмаларга, корхоналар ва ташкилотларга фан-техника тараққиётини жадаллаштириш ва конкрет ишлаб чиқариш вазифаларини ҳал этиш мақсадида конкурс ўтказиш йўли билан амалга ошириладиган ечимларнинг рўйхатини, конкурслар ўтказиш муддатларини, улар якунини чиқариш форма ва методларини белгилаш, конкурслардан янги техника, прогрессив материаллар ва технологик жараёнлар яратишнинг самарали формаси сифатида имкон борича кўп даражада фойдаланиш, меҳнат коллективларида ижодий вазиятни вужудга келтириш, конкурс қатнашчилари учун маънавий ва моддий рағбатлантиришнинг турли формаларидан фойдаланиш, бу прогрессив ҳаракатни кенг кўламда тарғиб этиш топширилди.

(ТАСС).

ДУНЁ ОВОЗИ

СОВЕТ ДЕЛЕГАЦИЯСИ ИОРДАНИЯДАН ЖЎНАБ КЕТДИ

АММОН, 1 апрель. (ТАСС). СССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари В. П. Орлов бошчилигидаги СССР Олий Совети делегациясининг Иорданияга расмий визити тугади. Иордания парламентининг таклифига биноан мазкур мамлакатга келган делегация составида СССР Олий Советининг депутатлари Г. И. Еремей, С. А. Лосев, А. Шариповлар бор.

Делегацияни учиб кетиш олдидан Иордания Миллат Мажлиси депутатлар палатасининг раиси А. Ал-Фоиз қабул қилди. У араб халқларининг адолатли курашини қатъий ва изчил қўллаб-қувватлаш йўлини ўтказаётган Совет Иттифоқининг сиёсатига юксак баҳо берди.

Аммон аэропортида Совет делегациясини Миллат Мажлиси депутатлар палатаси раисининг ўринбосари И. Ҳижозий, депутатлар палатасининг ташқи ишлар комиссияси раиси Р. Ал-Батайна ва бошқа расмий кишилар кузатиб қолдилар.

ЯНГИ ҲАВО ЙЎЛИ

Совет Иттифоқи билан қардош Чехословакияни яна бир ҳаво йўли боғлади. ИЛ-62 ҳаво кемалари Тошкент — Прага трассаси йўлига чиқди. Янги маршрутнинг узунлиги қарийб 5 минг километрга боради. У граждан авиацияси соҳасида икки томонлама алоқаларни ривожлантириш йўлидаги кўп маршрутлардан биридир. Июнь ойида ЧСА авиакомпаниясининг ташаббуси билан Прага—Ереван ҳаво йўли ишлай бошлайди. Янги ҳаво йўлларининг очилиши амалий алоқаларни мустаҳкамлашга, авиация туризмини ривожлантиришга ёрдам беради. СССР билан Чехословакия ўртасида 1990 йилгача мунтазам ҳаво йўлларини ривожлантириш программасида шулар кўзда тутилган. Икки мамлакат ўртасида авиация қатновига бўлган эҳтиёжларни тўла таъминлаш вазифаси қўйилмоқда.

(ТАСС).

ЖАҲОН ГАЗЕТАЛАРИ САҲИФАЛАРИДА

Чет эл матбуоти Буюк Британия Бош министрининг Совет Иттифоқига визити тўғрисидаги материалларга кўп ўрин ажратиб, Совет — Британия ҳужжатларининг имзоланганлигини хабар қилди. Шу кунларда халқаро проблемалар ва икки томонлама муносабатларга оид масалаларнинг кенг доираси юзасидан бўлаётган Совет-Британия фикр алмашуви, шунингдек, давлатлар ўртасидаги сиёсий муносабатлар билан улар ўртасидаги савдо-иқтисодий ҳамкорликни кенг кўламда ривожлантириш имкониятлари орасидаги ўзаро алоқа фойдали эканлиги таъкидланмоқда.

Польшада чиқадиган «Речь посполита» газетаси Москвадаги музокаралар чоғида ошкор бўлиб қолган позициялардаги тафовутни ажратиб кўрсатиш чала ҳақиқат, бўлур эди, деб ёзади. Ҳақиқатда эса кўпчилик проблемалар ва масалаларга қарашлардаги тафовутни яшириб ўтирмай, Совет — Британия мулоқоти аввало, тинчликни мустаҳкамлаш, ҳарбий таҳдид хавфини камайтириш йўлларини қидириб топишга хизмат қилади.

Бош министр ўзининг Москва визитига баҳо бериб, буни «ниҳоятда ажойиб сафар» деб атаганлигини «Дейли телеграф» газетаси таъкидлаб ёзди. Францияда чиқадиган «Юманите» газетасининг фикрича, Москвадаги музокаралар бир-бирларининг далилларини яхшироқ тушуниб олишга ёрдам берди.

Варшава газеталари Совет—Польша иқтисодий ҳамкорлиги, жумладан, Польшада биргаликдаги Совет — Польша корхоналари қурилиши тўғрисида ёзади. «Трибуна люду» газетаси бу иқтисодий ва илмий-техникавий ҳамкорликнинг чуқурлашиб бораётганидан, ҳамжиҳатликнинг янги формалари равнақ топаётганлигидан далолат беради, деб таъкидлайди.

Ҳиндистоннинг «Пэтриот» газетаси Ҳиндистон Бош министри Ражив Гандининг илм-фан, технология ва тараққиёт масалаларига бағишлаб, Деҳли шаҳрида ўтказилган халқаро симпозиумда сўзлаган нутқининг тўла текстини эълон қилди. Биз тинчлик бўлишидан, планетада ва регионда тинчлик бўлишидан ниҳоятда манфаатдормиз, деди Ҳиндистон раҳбари. У Рейкьявикда илгари сурилган Совет тинчлик таклифларини олисни кўзловчи таклифлар, деб баҳолади ва қўллаб-қувватлади, қуролланиш пойгасини жиловлашга тааллуқли бўлган масалалар хусусида келишиб олинган қарорлар чиқариш йўлини қидиришга даъват этди.

Францияда чиқадиган «Монд» газетаси, Америка маъмурияти мана икки йилдирки, рўй-рост ва сурбетлик билан долларни қадрсизлантириш сиёсатини ўтказмоқда, деб ёзади. Бу йўл импортни чеклаш ва экспортни рағбатлантиришни кўзда тутади. АҚШ эндиликда Японияга қарши савдо уруши билан таҳдид солишгача бориб етди, бу ўз сиёсатининг тор-мор бўлганлигини аслида тан олишдир.

Токио газеталари ҳозирги Япония ҳукумати обрўсининг яна ҳам тушиб кетаётганлиги тўғрисида ёзмоқдалар. «Майнити» газетаси ўзи ўтказган жамоатчилик фикрини сўраб билиш натижаларини эълон қилди. Ўтган йилнинг декабрь ойида ўтказилган сўров натижаларига нисбатан Накасонэ кабинетини қўллаб-қувватлаш кескин даражада камайиб кетди. Ўша вақтда саволга жавоб берганларнинг 33 проценти ҳукуматни қувватлаган эди, ҳозир бу рақам 23 процентни ташкил этди. Ҳукуматни қўллаб-қувватламаётганлар сони 29 процентдан 52 процентга кўпайди.

(ТАСС).

АФҒОНИСТОНДА МИЛЛИЙ ЯРАШ ЖАРАЁНИ

КОБУЛ, 1 апрель. (ТАСС). Тахар вилоятида 75 кишидан иборат яна битта қуролланган группа қаршилик кўрсатишни тўхтатиб, ҳукумат томонига ўтди. Бу отряднинг ҳамма аъзолари мамлакатда тинчлик ва хавфсизликни тиклашга ёрдам бериш истагини билдирдилар.

Душман пропагандасининг таъсирига берилиб, Ватанни тарк этган ва энди қайтиб келаётган афғонлар тобора кўпаймоқда. Яқинда Эрондан Ҳирот вилоятидаги Адраскон ва Шинданд уездларига 700 га яқин собиқ қочоқ қайтиб келди. Лекин уйга қайтишни хоҳловчи кишилар Эрон ва Покистон маъмурлари кўрсатаётган тўсқинликларга дуч келмоқда. Йигирма нафар ватандоши билан Афғонистон чегарасидан ўтишга муваффақ бўлган Муҳаммад Умар мана бу гапларни айтиб берди: «Бир неча оила, шу жумладан, менинг оилам лагердан кечаси қочдик. Покистонда биз ҳуқуқсиз гадолар эдик. Махсус рухсатнома бўлганидагина лагердан ташқарига чиқишимизга рухсат бериларди. Душманлар қўлига тушсак омон қолмасдик, лекин чегара ёқасидаги район аҳолиси яширинишимизга ва кейин чегарадан бир амаллаб ўтишимизга ёрдам берди. Афғонистон территориясига ўтгач, туғилиб ўсган жойларимизга етиб бориш ва хўжаликни тиклаб олиш учун дастлабки энг зарур ёрдамни олдик».

Покистон маъмурлари ва Афғонистон аксилинқилобчилари қўлга тушган қочоқларни зўравонлик билан лагерларга қайтармоқдалар. Бу ўзбошимчаликлар қочоқлар ҳолатида қолишни хоҳламаётган кишиларнинг ўз-ўзидан оммавий намойишларига айланиб кетмоқда. Варсак, Сурхоб, Жангал лагерларида, Кветта, Карочи шаҳарлари ва бошқа аҳоли пунктларида март ойининг ўрталаридан бошлаб норозилик намойишлари ва митинглари тўхтамаётир. Бу намойишларнинг қатнашчилари миллий яраш сиёсатини қўллаб-қувватлаётганликларини очиқ-ойдин айтмоқдалар ва аксилинқилобчиларнинг раҳбарларини афғон халқининг манфаатларига хоинликда айбламоқдалар. Покистон хавфсизлик ва полиция кучлари Кветта шаҳрида аксилинқилобчиларга қарши чиққан қуролсиз афғонлардан шафқатсиз ўч олди. Танклар билан кучайтирилган ҳарбий бўлимлар лагерларни қамал қилди.

РЕЙГАН БИЛАН ШИРАК МУЗОКАРАЛАРИ

ВАШИНГТОН. 1 апрель. ТАСС мухбири Игорь Игнатьев хабар беради: сешанба куни Оқ уйда президент Р. Рейган билан Франция бош министри Жак Ширак ўртасида бўлиб ўтган музокараларда Шарқ билан Ғарб муносабатлари ва қурол-яроғлар устидан контроллик масалаларига асосий эътибор берилди. Жак Ширак икки кунлик расмий визит билан Қўшма Штатларга келган эди. Учрашувда вице-президент Ж. Буш, давлат секретари Ж. Шульц, президентнинг миллий хавфсизлик масалалари билан шуғулланувчи ёрдамчиси Ф. Карлуччи ва Оқ уй ходимлари аппаратининг бошлиғи Г. Бейкер ҳозир бўлдилар.

Америкадаги мансабдор кишиларнинг маълум қилишича, хусусан Европада ўртача олислик ракеталари тўғрисидаги масала батафсил кўриб чиқилди. Олий мартабали расмий вакилнинг айтишича, ҳозирги вақтда ўртача олислик ракеталарига оид битимни сунъий равишда оператив-тактик ракеталар билан боғлашга интилаётган АҚШ маъмуриятининг позицияси яна тасдиқланди. Аслида гап Европада ядро аслаҳахоналарини қисқартиришдан воз кечиш тўғрисида ва Американинг ана шундай қуролларни кўпайтиришга — оператив-тактик ракеталар билан «қўшимча қуролланиш»га киришиш нияти тўғрисида бормоқда. Бошқача қилиб айтганда, Вашингтон тез-тез фойдаланаётган қуролларни кўпайтириш орқали уларни қисқартириш тўғрисида музокаралар бошлашдан иборат бемаъни формула яна ишга солинмоқда.

Маъмурият расмий вакилининг таъкидлашича, Оқ уйдаги музокараларда ана шу позиция юзасидан умумий битимга эришилди.

ХХРда янги дори

ПЕКИН. ТАСС мухбири Вячеслав Томилин хабар беради: Хитой медиклари тайёрлаган янги дори бугунги кунда кенг тарқалган хасталиклардан бири —ортиқча вазнни йўқотадиган фармацевтика препаратлари ёнига қўшилди. Шимоли-шарқий Хитой тоғларида ўсувчи жэньшэнь дори таркибига киради.

ХХР Фан ва техника ишлари давлат комитетининг вакили бу ерда айтишича, бу препарат мамлакатнинг ўнта касалхонасида клиник синовлардан яхши ўтган. Семизликдан қийналувчи ҳар юз нафар кишининг тўқсон нафаридан кўпи ана шу дори ёрдамида енгиллашган. Озиш аста-секин борган. Маълумки, бирдан озиш кўпинча бир қанча салбий оқибатлар келтириб чиқаради.

Врачларнинг айтишларича, янги дорининг хосиятлари кўп. У иштаҳага таъсир этмайди, кишини мадорсизлантирмайди. Бир ойлик даволаш курси тугагач, беморлар такрор семиришдан хавфсирамасалар ҳам бўлаверади. Хитой медикларининг айтишларича, дори қон таркиби яхшиланишига ҳам кўмак беради.

ПОРТУГАЛИЯДА СИЁСИЙ ТАНГЛИК

ЛИССАБОН, 1 апрель (ТАСС). Бу ерда социал-демократлар ҳукуматига ишончсизлик билдирилган резолюцияни қабул қилиш масаласи юзасидан Республика мажлисига 2—3 апрелга мўлжалланган сайлов муносабати билан Португалиядаги етакчи партиялар раҳбарларининг маслаҳатлашувлари давом этмоқда. Резолюция оппозициядаги Демократик янгиланиш партияси томонидан парламентга тақдим этилди. Мазкур партия бош министр А. Каваку Сильва кабинети ўтказаётган ички ва ташқи сиёсатни кескин танқид қилди.

Демократик янгиланиш партиясининг раҳбари, Португалиянинг собиқ президенти А. Рамалью Эанеш кеча Социалистик партия бош секретари В. Конштансиу билан учрашганидан кейин: менинг партиям Португалиядаги сиёсий тангликни Демократик янгиланиш партияси ва социалистлар вакиллари иштирокида бартараф этиш учун курашади, деди.

Социалистик партия раҳбари социалистлар тангликни бартараф этишнинг ҳар қандай йўлларини муҳокама қилишга тайёрдирлар, деди.

Португалия Компартиясининг позициясига келганда, ПКП бош секретари А. Куньялнинг сўзларига қараганда, коммунистлар ҳозирги ҳукумат истеъфо бериши ва Республика мажлисида оппозициядаги сўл партиялар кўпчилик депутатлик ўринларига эга бўлганликлари учун муддатидан илгари ялпи сайлов ўтказмай, янги, чинакам демократик ҳукумат тузиш учун курашмоқдалар.

Шанхай порти — Хитойнинг энг муҳим денгиз дарвозаси.

Суратда: портнинг контейнерлар қўйиладиган қисми.

СИНЬХУА — ТАСС фотоси.

• Хабарлар • Воқеалар • Фактлар

«Совет Ўзбекистони» материаллари изидан

«ЯЙЛОВ ТАШВИШЛАРИ»

Газетамизнинг ўтган йили 26 ноябрь сонида шу сарлавҳа билан босилган мақолада Баҳористон районидаги «Ўзбекистон» давлат наслчилик заводи чорвадорларига маданий-маиший, савдо, медицина хизмати кўрсатиш ишлари танқид қилиниб, завод яйловларига сув чиқариш муаммолари тўғрисида сўз юритилганди.

— Мақола завод чорвадорлари ўртасида муҳокама қилинди, — дейилади ҚАШҚАДАРЁ ОБЛАСТЬ СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИдан олинган жавобда. — Область агросаноат комитети мутахассислари хўжаликдаги мавжуд аҳволни чуқур ўрганиб, тегишли тадбирлар белгилашди.

Ҳозир совхоздаги 70 та қудуқдан сув чиқарилмоқда. 6 та техника воситаси ёрдамида аҳолига ва отарларга сув ташиб берилаяпти. 24 минг гектар майдонни эгаллаган Ўртабулоқ яйловларидан унумли фойдаланиш мақсадида сув манбаларини қидирув ишлари олиб борилмоқда. 1988 йилда бу ерда сув иншооти қурилиши мўлжалланган.

Область яйлов-мелиоратив қурилиш бошқармаси ўтган йили совхоз территориясида 3 та қудуқ қазиб берди. Бу йил яна шундай икки қудуқ қазиш ишлари планлаштирилган.

Халқ депутатлари Баҳористон район Совети ижроия комитети чорвадорларга коммунал-маиший, медицина, савдо хизматларини яхшилаш юзасидан конкрет тадбирлар белгилади.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ»ГА ЖАВОБ БЕРАДИЛАР

ВАЗИФАСИДАН БЎШАТИЛДИ

«Бизнинг 18-ўрта мактабда тарбиявий ишлар бўш йўлга қўйилган. Бунга қачон чек қўйилади?», — деб ёзади ўз хатида Ғаллаорол районидан ўқитувчи М. Абдуллаева.

ҒАЛЛАОРОЛ РАЙОН ХАЛҚ МАОРИФИ БЎЛИМИдан олинган жавобда шундай дейилади:

— Текширишда шикоятда кўрсатилган фактлар қисман тасдиқланди. Ишда камчиликларга йўл қўйганлиги учун мактаб директори Ҳ. Усмонов лавозимидан озод этилди. Ишга совуққонлик билан муносабатда бўлганлиги учун мактаб директорининг тарбиявий ишлар бўйича ўринбосари Ф. Бойназарова вазифасидан четлаштирилди.

• *Меъмор ўйлари*

ДАВР ТАЛАБ ҚИЛАДИ

Жамиятимизни ўзимиз яшаб турган шаҳар ва қишлоқлардаги замонавий архитектура ансамблларисиз, кўп қаватли шинам уй-жой биноларисиз, қолаверса, таъмирланиши давом эттирилаётган қадимий меъморчилик обидаларисиз тасаввур этиб бўлмайди. Шунинг учун ҳам барча даврларда меъморларга эҳтиёж бирдай катта бўлган.

«Ижодий союзларимизнинг анъаналари бой, уларнинг санъат ҳаётидаги, қолаверса, бутун жамият ҳаётидаги роли каттадир, — деб таъкидланади КПСС Марказий Комитетининг партия XXVII съездига Сиёсий докладида. — Лекин бу соҳада ҳам ўзгаришлар қилмоғимиз лозим. Ижодий союзлар ишининг асосий якуни... халқнинг маънавий ҳаётини бойитишга қодир бўлган талантли, оригинал, жамиятимизга керакли... асарлар билан белгиланади». Бу гап биз, архитекторларга ҳам тўла-тўкис тааллуқлидир. Дарҳақиқат, жамиятимизнинг эстетик идеалларини шакллантиришда ижодий союзлар, ижодкорларнинг роли муҳимдир.

Яқиндагина архитекторлар керак эмасдек туюлган завод, колхоз, совхоз, конструкторлик бюролари, хўжаликни планлаштириш ва бошқариш каби соҳаларда бугун бу мутахассислар зарур бўлиб қолди. Ўзбекистонда ҳам бутун мамлакатимизда бўлгани каби кўплаб янги шаҳарлар ва қишлоқ посёлкалари қад ростлади. Шаҳарларни реконструкция қилиш, уларнинг жаҳонга донғи кетган қадимий, ноёб меъморчилик обидаларини таъмирлаш ишлари жадал олиб борилмоқда.

Республикамизнинг бир қанча шаҳар ва қишлоқларида сўнгги йилларда бадиий жиҳатдан пухта, оригинал, кўзга кўринарли комплекслар бунёд этилди. Ана шуларнинг ўзи ҳам Ўзбекистон архитекторларининг вазифалари аввало инсоннинг яшаш шароитини шинамлаштириш, шаҳарлар қиёфасини гўзаллаштириш, уларга замонавийлик бағишлашдан иборат эканлигини тасдиқлаб турибди. Тошкентда олиб борилаётган ҳозирги қурилиш ишлари бунга яққол мисол бўла олади. Шаҳар маркази СССР Халқлари дўстлиги саройи, «Москва» меҳмонхонаси, Кино уйи, метрополитен станциялари каби кўплаб улкан иншоотлар, янги шаҳарсозлик комплекслари билан бойиди.

Бир қанча ишлар СССР Архитекторлар союзи томонидан уюштирилган «Йилнинг энг яхши лойиҳаси», «Йилнинг энг яхши асари» Бутуниттифоқ кўрикларида медаль, диплом ва мукофотлар билан тақдирланди. Улардан айримлари меъморларнинг профессионал мусобақаларида дастлабки босқичлардан муваффақиятли ўтди. Масалан, Самарқанд шаҳри марказини планлаштириш ва шаҳар бош плани лойиҳаси, Наманган шаҳри маркази лойиҳаси, Тошкентнинг эски шаҳар қисми реконструкцияси лойиҳаси меъморлар конкурсига қўйилган.

Лекин бу ютуқлар, ўзгаришлар Ўзбекистон архитектураси текис ривожланяпти, у муаммолардан холи ёки меъморлар изланишларида камчиликлар йўқ, деган хулосага асос бўлолмайди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг III пленуми КПСС XXVII съезди ўртага қўйган 2000 йилгача ҳар бир оилани алоҳида квартира ёки индивидуал уй-жой билан таъминлаш масаласи ижодий союз фаолияти учун алоҳида актуаллик касб этишини, улар зиммасига катта вазифалар юклашини таъкидлаб ўтди. Бу муаммоларни ҳал этишга кўмаклашиш ижодий союзимизнинг энг муҳим, биринчи галдаги вазифасидир.

Мазкур муаммоларни ҳал этиш, янги қурилиш режаларини амалга ошириш ҳамда меъморчилигимиздаги мавжуд камчиликларни тезроқ бартараф этиш учун юқори малакали мутахассисларни тайёрлаш ва уларни жой-жойига қўйиш масаласини тубдан яхшилашимиз лозим.

Ўзбекистонда архитектура соҳаси бўйича мутахассисларни иккита олий мактаб—Тошкент политехника институти ва Самарқанд давлат архитектура-қурилиш институти тайёрламоқда. Аммо улар чиқараётган архитекторлар сони қониқарли эмас, республика Госплани маълумотига кўра, ҳозирги вақтда Ўзбекистонда 2000 га яқин архитекторлик иш жойи бор. Бошқача қилиб айтганда, бир миллион аҳолига 100 дан сал ортиқроқ архитектор тўғри келади. Бу кўпми ёки камми? Агар бу кўрсаткични Болтиқбўйи республикаларига таққослайдиган бўлсак, уларда шунча аҳолига қарийб 300 архитектор тўғри келади. Кўринадики, биз архитектор кадрлар тайёрлашда анча орқадамиз. Масалан, Белоруссия, Литва ва Грузияда ҳозирги вақтда ҳар 30—34 минг аҳоли ҳисобига битта мутахассис тайёрланса, Ўзбекистонда бу кўрсаткич ҳар 50 минг аҳоли ҳисобига биттадир. Шунинг учун ҳам республикада архитектура олий ўқув юртларига студентлар қабул қилиш планининг 3 баравардан ҳам кўпга қисқартирилганлиги асосли равишда ташвиш уйғотади. Ўн йил бурун бу мутахассислик бўйича ҳар йили 325 нафар студент олий ўқув юртига қабул қилинган бўлса, ҳозир 100 нафар қабул қилинмоқда. Ваҳолонки, архитектор кадрларга эҳтиёж камайгани йўқ, аксинча, ортиб боряпти.

Район марказларидаги, қишлоқ посёлкаларидаги архитектура-қурилиш ишларига малакали раҳбарлик қилиш, уларни доимий назорат остига олиш пайти келди. Ҳар бир қишлоқ посёлкасида архитекторлик штати бўлиши давр талабидир. Фикримизча, ҳар бир колхоз ва совхозда архитектор штатини ёки Болтиқ бўйида қўлланилаётганидек хўжалик раҳбарининг турмуш маданияти масалалари билан шуғулланувчи, архитектура маълумотига эга бўлган муовини штатини таъсис этиш маъқул. Халқ хўжалигининг эҳтиёжларидан, қишлоқ билан шаҳар аҳолисининг нисбатидан келиб чиқиб, XII беш йиллик охирига бориб қишлоқ учун архитекторларни Самарқанд давлат архитектура-қурилиш институтида, шаҳар учун архитекторларни эса Тошкент политехника институти базасида махсус архитектура-қурилиш институти ташкил этиб, тайёрлаш мақсадга мувофиқ бўлмасмикин? Агар шундай қилинса, янги институтда турли соҳалар бўйича: саноат, ландшафт архитектураси, меъморчилик обидаларини таъмирлаш ва реконструкция қилиш, биноларнинг жиҳози ва интерьери ҳамда дизайни бўйича ҳам мутахассислар тайёрлаш имконияти туғиларди. Архитекторларни бадиий ва иқтисодий таълимдан иборат комплекс программа бўйича тайёрлаш лозимлигини назарда тутиб, ўқиш муддатини илгаридек (1929—1965 йилларда бўлганидек) 6 йиллик қилиб ўзгартирса бўлмасмикин? (Москва ва Свердловск архитектура институтларида ҳам 6 йиллик муддат тикланган).

Малакали кадрларни етиштириш кўп жиҳатдан ўқитувчиларга боғлиқ. Архитектура олий ўқув юртларида асосан назариётчи-ўқитувчи, ўқитувчи-илмий ходимлар дарс беради. Архитектура усталарини, амалиётчиларни педагогик фаолиятга кенгроқ жалб этиш пайти келмадимикан? Олий ўқув юртларининг ишлаб чиқариш билан алоқасини яхшилаш учун республиканинг йирик лойиҳа институтларида кафедралар очиш керак бўлади. Бу, бир томондан, институт планида турган реал лойиҳаларни бажаришда студентлардан фойдаланиш имконини берса, иккинчи томондан, ёш мутахассисларнинг йўлланма бўйича борадиган жойларида иш жараёнига тезроқ қўшилиб кетишига ёрдам беради. Бундан ташқари, бу ҳол олий ўқув юрти билан ишлаб чиқариш ўртасида ижодий ҳамкорлик ўрнатишга, касб даражасини такомиллаштиришга кўмаклашади.

Меҳнат қилиш ва яшашга қулай маскан — ажойиб маданий-маиший комплекслар, замонавий уй-жой бинолар бунёд этиш учун меъморлар, ҳайкалтарошлар, рассомлар, амалий безак санъати усталарининг мустаҳкам ҳамкорлиги даркор. Архитектура сифатини ошириш — лойиҳа ишига, буюртмачининг ваколати ва маданиятига, хусусан, қурилиш жараёнининг уйғун мувофиқлашувига ҳам боғлиқдир.

Ҳозирги вақтда Союзимизда, жойлардаги маданият ва санъат муассасаларида ўз фаолиятларини танқидий кўриб чиқиш, умуман, қайта қуриш жараёни кетмоқда. Ниятимиз — партиямизнинг социал-иқтисодий ривожланишини жадаллаштиришга қаратилган стратегик йўлини амалга оширишда ўз муносиб улушимизни қўшишдан иборат.

Ҳ. УБАЙДУЛЛАЕВ,
Ўзбекистон Архитекторлар союзи правлениеси раисининг ўринбосари.

• *Кўклам—меҳнат билан кўркам*

Фарғона районидаги Ильич номли колхозда қўзилатиш мавсуми уюшқоқлик билан давом эттирилмоқда. Бу ерда ҳар юз бош совлиқдан 109 та ўрнига 112 тадан соғлом қўзи олиш мўлжалланмоқда.

Суратда: колхоз зоотехниги Шаҳзода Раҳмонова ва бош чўпон Алижон Зокировлар иш хусусида суҳбатлашмоқдалар.

Ш. Олимов фотоси. (ЎзТАГ).

ҚИСҚА САТРЛАРДА

ҚАШҚАДАРЁ. Шаҳрисабз районидаги «Коммунизм» колхози «кумуш тола» ижодкорлари пилла қурти боқиш мавсумига пухта ҳозирлик кўришмоқда. Хўжаликда 32 минг туп тут ниҳоллари ўтказилиб, тутзорлар майдони 25 гектарга кенгайди. Қурт очириш хоналари сифатли ремонтдан чиқарилди. Кўмир, ўтин, сўкичак сингари мавсумга зарур материаллар ғамлаб қўйилди. Қуртхоналар шай. Хўжалик пиллакорлари бу йил 1061 қути қурт уруғи парвариш қилиб, давлатга 46 тонна «кумуш тола» етказиб беришга қарор қилишган.

А. МУҚИМОВ.

САМАРҚАНД. КПСС Марказий Комитетининг Совет халқига Мурожаатномасидан руҳланган Иштихон райони чорвадорлари эл дастурхонига 850 тоннадан зиёд семиз гўшт топшириб, йилнинг биринчи квартал планини муваффақиятли бажардилар. Эришилган ютуққа Энгельс номли, «Муродобод», «8 Март», «Меҳнатроҳат», Ильич номли колхозлар ва хўжаликлараро наслли ғунажинларни ўстириш корхонаси бўрдоқибоқарлари муносиб ҳисса қўшдилар.

Ў. САИДОВ.

ФАРҒОНА. Риштон районидаги «Ленинград» совхози деҳқонлари эртаки картошка экиш ишларини қизғин давом эттирмоқдалар. Планда белгиланган 93 гектар майдоннинг барчасига сифатли уруғ қадалди.

Коммунист Н. Мамадиев бошлиқ бригада мусобақада пешқадам. Коллектив бу йил ҳар гектар ердан 250 центнердан ҳосил олишни кўзлаган.

У. ҲАМДАМОВ.

ЖИЗЗАХ. Бахмал районидаги «Узунбулоқ» совхози чорвадорлари юбилей йили дастлабки квартал планини ошириб адо этишди. Хўжалик давлатга 126 тонна серқаймоқ сут топширди.

А. АЛПОМИШЕВ.

ИХТИСОСЛАШТИРИШ САМАРАСИ

Автобус бекати одамлар билан гавжум. Шу пайт бу ерга картошка тўла тўрхалта кўтарган киши келиб қолди. Тўрхалтадаги йирик, текис картошка барчанинг диққатини тортди.

— Ёшулли! Картошкангиз сара экан. Қаерники? — қизиқсиниб сўради йўловчилардан бири.

— Шовотники. Дўкондан олдим, — деди у ўзи келган томонга ишора қилиб. — Картошкани шўрга чидамсиз экин, дейишарди. Экса, парвариш қилса битар экан-ку!

Дарвоқе, Хоразм воҳасининг ери шўрлиги учун илгари бу ерда картошка битмайди, деб келинарди. Лекин, «Қаловини топсанг қор ёнар» деганларидек, шовотликлар бу борада ибратли ишлар қилишяпти.

— Бундан уч йил олдин «Ленинград» колхози базасида картошкачиликка ихтисослашган совхоз тузгандик, — дейишди РАПО мутахассислари. — Ҳозир у «СССР 60 йиллиги» номи билан юритилади. Хўжалик ўзини оқлаяпти. Ўтган йили ҳосилдорлик дастлабки йилга нисбатан қарийб уч баравар ошди. Ҳар гектар ердан олинган ҳосил 170 центнерни ташкил этди. Бизнинг шароитда бу ҳазилакам ҳосил эмас. Минг бор эшитгандан бир бор кўрган афзал. Яхшиси, хўжалик омборига борайлик, олган ҳосилимизни кўрасиз...

Омборхона одамлар билан тўла. Кимдир картошка тўла тўрхалта кўтариб чиқиб, қуруқ майдончага ағдаряпти, кимдир сараланган картошкаларни қопга жойлаяпти.

— Бизда то уруғлик экилгунга қадар шу тариқа уч марта сараланади, — дейди совхоз директори А. Абдуллаев. — Агар уни вақтида саралаб, шамоллатиб турилмаса, чириб кетади ва экишга ярамай қолади. Эртаки картошка уруғлиги бизга асосан Белоруссия, Украинадан келтирилади. Вагонларга юклаш, тушириш, ташиб олиш жараёнида ҳам биласиз, анчагина маҳсулот чиқитга чиқади. Бу эса уруғлик таннархини ошираверади. Шунинг учун ҳам уни саралаб туриш керак. Лекин бу ишларнинг ҳаммаси харажат устига харажат қўшади. Ҳозир бизда бир центнер картошка етиштириш пландагидан 1 сўм 97 тийин ортиқча харажат қилинаётир. Яъни бир центнер картошка 26 сўм 92 тийинга тушмоқда. Хўжалигимиз тажриба участкасида Ўзбекистон картошка, сабзавот ва полиз экинлари илмий-

СССР ОЗИҚ-ОВҚАТ ПРОГРАММАСИ — АМАЛДА

тадқиқот институти тавсия қилган Обидов номли, «Зарафшон» картошка навлари синаб кўрилди. Бироқ бу навлар (эҳтимол, шароитимиз тўғри келмаяптими?) кўнгилдагидек ҳосил бермаяпти. Белоруссиядан келтирилган навларнинг ҳосили эса яхши. Шунинг учун биз шу навлар уруғидан экишга ўтиб олдик. Улар уруғлик харажатини ортиғи билан қоплаш билан бирга, кишиларимиз манфаатдорлигини ҳам оширмоқда.

— Совхозимиз тузилмасдан олдин, — суҳбатга қўшилди хўжалик картошкачилик бригадаси бошлиғи, Меҳнат Қизил Байроқ ордени нишондори Назира Собирова, — шу ердаги сабзавотчилик бригадасида тажриба ўтказиб кўрганмиз. Аввалига анча қийин бўлди. Бошда уруғ кўкармади. Кўкаргани ҳам шўрда ё қуриб қолар, ё кўп суғоришдан сўнг ғовлаб кетарди ва ҳосил тугмасди. Бу ҳолдан кўпларнинг ҳафсаласи пир бўлди. Биз изланишни давом эттирдик. Аста-секин экин ўз «сири»ни оча бошлади. Агротехникасини роса ўрганиб, обдон текисланган ер шўрини яхшилаб ювдик. Уруғ экиш олдидан ҳар гектар майдонга камида 80—90 тоннадан маҳаллий ўғит солдик. Бу эса тупроқ унумдорлигини ошириш ва экиннинг нормал ўсишига имкон берди. Уруғ униб чиққач, қатор ораларига 10—12 сантиметр чуқурликда ҳар гектар бошига 120—150 килограммдан азотли ўғит солдик. Сўнгра кетма-кет икки марта культивация қилиб, тупроқни майин, донадор бўлишини таъминладик. Кўллатиб суғоришга, чўллатиб қўйишга йўл бермадик. Натижа яхши бўлди. Ўтган йили кечки ва эртаки картошкалар эвазига ҳосилдорликни 250 центнердан ҳам оширдик.

...Хўжаликда бундай илғор бригадалар кўпчиликни ташкил этади. Қуронбой Рўзимов, Нурпошша Комилова, Шомурод Отамуродов бошлиқ бригадаларда ҳам 1985—1986 йиллар натижалари юқори бўлди. Чунончи, 1985 йилда совхозда картошка экилган майдонларнинг ҳар гектаридан 2500 сўм даромад олиш мўлжалланган эди. Амалда эса у 3600 сўмга етди. 1986 йилда бу рақам 4 минг сўмдан ошди. Ишчиларнинг ўртача ойлиги 1984 йилга нисбатан 45 сўмга кўпайди.

— Мамлакат Озиқ-овқат программасининг муваффақиятли бажарилишига ўзларининг муносиб улушларини қўшаётган совхозимиз деҳқонлари олдида ҳали қатор муаммолар ҳам бор, — дейди бош агроном Ў. Хўжаев. — **Биз картошкачиликни ҳали тўла механизациялаштира олганимиз йўқ. Капитал текислаш ишлари ўтказилиши керак бўлган майдонларимиз анчагина. Шунингдек, ҳосилдорликни оширишнинг муҳим резерви бўлган алмашлаб экишни ҳам шу кун талаби даражасига етказа олганимиз йўқ.** Маълумки, ҳосилдорликни оширишда энг аввало навларни саралаш муҳим ўрин тутади. Кейинги йилларда картошканинг кўплаб эртаки ва кечки навлари синаб кўрилди. Уларнинг айримларидан олинаётган ҳосил кўнгилдагидек бўляпти ҳам. Айниқса, кечки картошканинг «Темп», «Виктория» навлари юқори ҳосилли чиқиб қолди. Шу ўринда бир мулоҳазани айтиб ўтишни ўринли деб ўйлайман. **Республика «Сортсемовошч» бирлашмаси хўжаликларга сара уруғ етказиб беришга етарли эътибор қилмаяпти. Кўп ҳолларда уруғлик учун турли навлар аралашиб кетган картошка берилади. Буларнинг ҳар бири ўзига хос агротехникага эга бўлгани учун ҳосилдорликни оширишга салбий таъсир кўрсатмоқда. Республика Давлат агросаноат комитетидаги мутасадди ўртоқлар бу ҳақда бош қотирсалар ва бизга амалий ёрдам берсалар айни муддао бўларди.**

Ҳа, хўжалик деҳқонлари шу кунларда ўзларига боғлиқ бўлган ҳамма ишларни бекаму-кўст бажаришга астойдил ҳаракат қилишяпти. 1987 йилда улар эл дастурхонига 9 минг тонна юқори сифатли маҳсулот етказиб беришга қарор қилишган. Шу мақсадда айни кунларда ерларни текислаш, ўғитлаш ва шўрини ювиш сингари агротехника тадбирларини уюшқоқлик билан ўтказмоқдалар. Ариқ-зовурларни тозалаш, маҳаллий ўғит жамғариш юмушлари алоҳида назоратда. Экиш ва парвариш пайтида ишлатиладиган барча техника воситалари мавсумга шай. Миришкорларнинг мақсади — Улуғ Октябрнинг 70 йиллиги нишонланадиган қутлуғ йилда картошка ҳосилдорлигини ҳар гектар ҳисобига 180 центнерга етказишдир.

О. ТОҲИРОВ,
Хоразм области.

БИЗГА ЁЗАДИЛАР

Ишончни оқлаб

12-Ломоносов сайлов округидан район Советига депутат Маъмура Имомалиева билан ўтказилган сайловолди учрашувида сайловчилардан Балиқчи нотўқима материаллар фабрикаси ишчиларининг фарзандлари учун 160-ўринли болалар боғчаси қурилишига ёрдамлашиш юзасидан наказ тушган эди. Депутат сайловчиларнинг ишончини оқлаш, улардан тушган наказни ўз муддатида бажариш учун дастлабки кунларданоқ ҳаракат қилди. У қурилиш юзасидан объектда иш олиб бораётган «Андижанводстрой» трестига қарашли 3-кўчма механизациялашган колонна раҳбарларига мурожаат этди. Халқ депутати бинокорлар ҳузурида ҳам тез-тез бўлиб, қурилишнинг бориши билан қизиқди. Сайловчилар билан ўтказилган учрашувларда эса наказнинг қандай бажарилаётгани юзасидан ахборот бериб борди.

Қурувчиларнинг ғайрати ва депутатнинг назорати туфайли наказ бажарилди. Кўчма механизациялашган колонна қурувчилари томонидан 315 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишлари бажарилиб, болалар боғчаси фойдаланишга топширилди. Ҳозирги кунда бу маскан ёш авлодни тарбиялашга хизмат қилмоқда.

Шу райондаги М.Горький номли совхоз ва К.Маркс номли колхоз территориясидан ўтувчи Бўстон—Эшонқишлоқ — Шамсикўл — Ўрмонбек йўлини ремонт қилишга ёрдам бериш юзасидан сайловчилар район марказий касалхонасининг бош врачи депутат Раҳмонберди Исомиддиновга наказ беришган эди. Қисқа муддатда йўлнинг 2 километр масофаси ремонт қилиниб, бир қисмига асфальт ётқизилди, янги автобус маршрути очилди.

Балиқчи районида сайловчилар ишончини оқлаётган, актив жамоатчилик фаолияти билан кўпчиликнинг тилига тушаётган халқ депутатлари кўп. Сўнгги сайловларда район Совети депутатларига берилган 93 та наказдан ҳозиргача 75 таси бажарилди.

М. КАРИМОВ.

Савдо шохобчалари кенгаймоқда

Китоб шаҳар матлубот жамияти умумий овқатланиш тармоқларини кенгайтиришга алоҳида эътибор бермоқда. Ўтган йили «Бахт» магазини ёнида, автостанция, маданият ва истироҳат боғи, йўллардан фойдаланиш бошқармаси қошида чанқовбости ичимликлар билан савдо қилувчи павильонлар очилди. Шарқ ширинликлари цехи ишга туширилди. Кондитер цехи реконструкция қилинди. Эндиликда цех ойига 30 тонна маҳсулот ишлаб чиқармоқда.

Р. МУРОДОВ.

Боғлар саховати

Чортоқ районидаги «Ленинизм» совхози ишчилари кекса коммунист Жўравой ака Мирзаевни яхши билишади. Жўравой ака суяги меҳнатда қотганлардан. Айни вақтда пенсия ёшида эканлигига қарамай, ўз ўрнини бевосита меҳнат майдонида деб билмоқда. У 16 гектар боғни парваришлашни ўз ихтиёрига олган эди. Йиллар оша совхоз боғлари кенгайиб, ҳозир 442 гектарни ташкил қилади. Жўравой ака бошчилик қилаётган боғдорчилик бригадаси дастлабки йили 40 тонна ҳосил етиштирган бўлса, эндиликда бу кўрсаткич 280—300 тоннага етди.

Бригада боғлари саховатидан республикамиз меҳнат аҳли қатори Иттифоқимизнинг бошқа шаҳарларида яшаётган кишилар ҳам баҳраманд бўлишмоқда. Ўтган йили юзлаб тонна олма, узум ва бошқа мевалар Ватанимиз пойтахти — Москвага, Магадан, Красноярск ва бошқа шаҳарларга жўнатилди.

А. АСРОРОВ.

ЕР ҚИМИРЛАДИ

1 апрель соат 19 дан 20 минут ўтганида «Тошкент» сейсмостанцияси 2 баллга яқин кучда ер қимирлаганлигини қайд этди.

Зилзила ўчоғи Тошкентдан 510 километр жанубда Афғонистон территориясининг Файзобод шаҳри районидадир. Зилзила ўчоғи катта чуқурликда (220 километр чамаси) бўлганлигидан у Ўрта Осиёнинг катта территориясида 2—3 балл куч билан сезилди.

(ЎзТАГ).

• *Спорт*

ВЕЛОШОССЕ:

МАРРА ЙЎЛИДА

Сочи шаҳрида бўлажак халқаро Тинчлик пойгасига тайёргарлик босқичи тарзида ўтказилаётган Бутуниттифоқ мусобақаси мухлисларда яхши таассурот қолдирмоқда. Тошкентлик Жамолиддин Абдужабборов мухлису мутахассислар эътиборини қозонишга ҳаракат қилмоқда. У дастлабки босқични учинчи бўлиб босиб ўтган эди. 162 километрли иккинчи босқичда эса астойдил ҳаракат қилиб, маррада биринчи бўлди. У 4 соат 19 минут 1 секундда марра чизиғини кесиб ўтди. Тоғ йўлларидан иборат 10,8 километрли учинчи босқичда омади юришмади. 61,2 километр 18 даврали халқа йўл бўйлаб ўтказилган навбатдаги босқичда эса 1 соат 19 минут 50 секундли натижа кўрсатиб, иккинчи ўринни эгаллади. Борйўғи 10 секундга илдамлаган куйбишевлик А. Саитов муваффақият қозонди.

ВЕЛОТРЕК:

ЧАҚҚОН ҚИЗЛАР

Тошкент трекида ўтказилган кўп кунлик Бутуниттифоқ мусобақасида мамлакатимизнинг турли шаҳарларидан келган юздан ортиқ хотин-қиз маҳорат кўрсатишга ҳаракат қилди. Саккиз босқич натижасига кўра Куйбишевдан келган пойгачи Н. Кибардина 59 очко тўплаб ғалаба қозонди. Шунингдек, чаққонлик ва чапдастлик бобида ўзини кўрсатган Л. Зилпорте (Паневежис) билан Л. Котова (Тула) ғолиблик супасининг иккинчи ҳамда учинчи поғоналарига кўтарилишди.

ФУТБОЛ:

ЯШИН СОВРИНИ

Самарқандда «Динамо» командалари ўртасида машҳур дарвозабон Лев Яшин соврини учун ўтказилган анъанавий Бутуниттифоқ турнири тугади. Етти команда иштирок этаётган мусобақанинг финалида Брянск ва Барнаул динамочилари ўзаро учрашдилар. Ўйин Брянск футболчилари фойдасига (2:1) ҳал бўлди. Бош совринни Л. Яшин ғолиб командага тантанали суратда топширди.

• *Мухбиримиз бонг уради*

ЭЪТИБОРСИЗЛИК

— Қишлоқ хўжалик зараркунандаларига қарши курашда биологик усул муҳим роль ўйнайди, — дейди Нишон районидаги Карл Маркс номли совхоз пахтачилик бригадаси бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Маҳкамой Ҳазратқулова. — Бу табиатни муҳофаза қилибгина қолмай, минг-минглаб сўмлаб давлат маблағини тежаб қолиш имконини беради. Биз шунга амал қилиб, ютқазмадик. Пайкалларимизда зарарли ҳашоратлар учрамаяпти. Натижада мўл-кўл ҳосил етиштиришга муваффақ бўляпмиз.

Дарҳақиқат, биологик усулда гап кўп. Чироқчи районидаги «Москва», Ульянов районидаги «III Интернационал» совхозлари, Шаҳрисабз районидаги «Пахтакор» колхозида ҳам биолаборатория иши намунали йўлга қўйилганлиги туфайли хўжаликлар катта иқтисодий самара олишаётир. Айниқса, Шаҳрисабз биофабрикасининг қишлоқ хўжалик зараркунандаларини йўқотишдаги хизматидан деҳқонлар мамнун бўлмоқдалар. 1982 йили ишга туширилган фабрикада 4 та махсус агрегат юксак унум билан ишлатилаётир. Унинг ҳар бири ёрдамида йилига 15 килограмм трихограмма ишлаб чиқарилмоқда.

Бу йил фабрика коллективи 60 килограмм трихограмма тайёрламоқчи. Бу билан 60 минг гектар ердаги қишлоқ хўжалик экинларини биологик усул ёрдамида ишловдан чиқариш мумкин.

Афсуски, областнинг ҳамма районларида ҳам агросаноат бирлашмалари, колхоз ва совхоз раҳбарлари биолабораториялар аҳамиятини тушуниб етишмаётир. Оқибатда биологик лабораторияларнинг ускуналари, жиҳозлари кўп ҳолларда бўш туриб қолмоқда. Натижада фойдали ҳашоратлар ўрнига қимматбаҳо заҳарли химикатлар ишлатиляпти. Бундай ачинарли манзарани Яккабоғ, Нишон, Китоб, Косон районларида учратиш мумкин.

Кўп жойларда биолабораториялар учун мутахассис кадрлар етишмайди. Косон районидаги Ленин номли, Нишон районидаги Карл Маркс номли совхозлар, Китоб районидаги Свердлов ва Улуғбек номли колхозларда кадрларга нисбатан нотўғри муносабат, уларни танлаш ва тарбиялашдаги хатоликлар оқибатида биолабораторияларда тасодифий келган одамлар ишлашяпти. Уларнинг кўпчилиги ўз бурчлари ва вазифаларини яхши тушунишмайди. Ташкилотчилик ва раҳбарлик ишларини ўз ҳолига ташлаб қўйганлар.

Масалан, Ульянов районидаги «Қашқадарё» совхози биолабораториясида (мудири Т. Соҳибов) 1982 йил ўрнатилган иккита механизациялашган линиянинг ишлаб чиқариш қувватидан тўлиқ фойданилмаяпти. Шунинг учун ҳам ўтган йили атиги 215 грамм трихограмма ишлаб чиқарилди, холос. Бу билан 1700 гектар ердаги экин ишланган, холос. «Уловидан тушови қиммат» деганларидек, бу ерда ишлаётган 7 киши ҳатто олаётган маошини ҳам оқламаяпти. Ҳолбуки, уларга ҳар йили 11 минг сўм маош берилмоқда.

Самарасиз фаолият кўрсатаётган биолабораториялар Нишон районидаги 4-, 7-совхозларда ҳам мавжуд. Бироқ улардан деҳқонлар ҳали наф кўрганларича йўқ, РАПО раҳбарларининг бепарволиги, ишга панжа орасидан қараётганлиги натижасида райондаги «Пахтаобод», 9-совхозларда биолабораториялар умуман ёпиб қўйилган.

Кўпгина биолабораторияларнинг меҳнат унумдорлиги жуда паст. Косон районидаги «Косон», Ленин номли совхозлар, Ғузор районидаги «Партия XXII съезди» колхози, Ленин номли совхоз, Қамаши районидаги «Қорабоғ» совхозида фойдали ҳашоратлардан етарли фойдаланмаётирлар.

Областнинг айрим районларида биолаборатория ишларини самарали уюштириш билан боғлиқ бир қатор проблемалар бор. Муборак районидаги «ВЛКСМ 60 йиллиги» совхозининг биолабораториясида габрабракон ишлаб чиқариш РАПО мутахассисларининг етарли амалий ёрдам кўрсатмаганлиги туфайли тўхтаб турибди. Ёки райондаги 30-совхозда «Каршистрой» бирлашмаси ва 7-қурилаётган корхоналар дирекцияси айби билан биолабораториядаги 2 та механизациялашган линия монтажи 2 йилдан бери ниҳоясига етказилмаяпти. 41 минг сўмлик ҳар хил қимматбаҳо ускуна ва жиҳозлар хўжасизларча сочилиб ётибди.

Шунингдек, биолабораториялардаги механизациялашган линияларга техник ва электр хизмати кўрсатиш ҳам талаб даражасида эмас. Бу соҳада хўжаликлар билан тузилиши лозим бўлган шартнома икки томонлама ҳамкорлик етишмаётганлигидан ҳалига қадар имзоланмаяпти. Уқувсизлик, масъулиятсизлик оқибатида баъзи қимматбаҳо механизмлар муддатидан олдин ишдан чиқмоқда.

Областда табиий шароитга ва зараркунандаларнинг далаларда бор-йўқлигига қараб, ҳар йили 150-200 минг гектар ердаги қишлоқ хўжалик экинлари биологик метод билан ишланмоқда. Албатта, бу етарли эмас. Аммо, область «Сельхозхимия» ишлаб чиқариш бирлашмаси ва унинг ўсимликларни ҳимоя қилиш станцияси заҳарли химикатлардан бутунлай воз кечиш тўғрисида жиддий қайғурмаяпти.

КПСС XXVII съездида қилинган Сиёсий докладда «Биз ҳозирги даврда яшаб турувчилар табиат учун авлодлар олдида, тарих олдида жавобгармиз», деган сатрлар бор. Модомики, ҳар биримиз табиат олдида масъул эканмиз, унинг ҳайвонот ва ўсимликлар дунёсини муҳофаза қилиш ҳақида ҳам чуқур ўйлашимиз зарур. Бу биринчи галда, область агросаноат комитети раҳбарлари диққат марказида турмоғи лозим.

М. КАРОМОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Редактор Л. ҚАЮМОВ.

ПУЛИНГИЗНИ СССР ДАВЛАТ МЕҲНАТ ОМОНАТ КАССАЛАРИДА САҚЛАНГИЗ!

СССР Давлат меҳнат омонат кассалари пул маблағларини ишончли сақлаш имкониятларини яратиб беради, меҳнат билан топилган пулларни тўплаш ҳамда улардан халқ хўжалигини ривожлантириш манфаатлари йўлида фойдаланишга ҳамкорлик қилади.

Омонат кассалари меҳнаткашларга оилавий бюджетни тўғри олиб бориш, меҳнат даромадларидан ўсиб бораётган маданий ва маиший эҳтиёжларни қондириш учун ўринли фойдаланишга кўмаклашади.

Ушбу саҳифада Давлат меҳнат омонат кассалари хизматларини яна бир карра эслатиб ўтамиз.

Уни диққат билан ўқиб чиқинг. Эҳтимол эртаданоқ сиз ҳам омонат кассаларимизга серқатнов мижоз бўлиб қоларсиз.

2 ПРОЦЕНТЛИ ПУЛ ҚЎЙИШ ҚУЛАЙ ВА ЖЎДА ФОЙДАЛИ

ОМОНАТ КАССАГА ТАЛАБ ҚИЛИБ ОЛИНАДИГАН ЙЎСИНДАГИ ПУЛ ҚЎЙИШ

Омонат кассага пул қўйишда бу кенг тарқалган усулдир. Республика омонат кассаларига қўйилган жами пулнинг 72,8 проценти шу усул ҳиссасига тўғри келади.

Пул қўювчининг ўзи, ёки у вакил қилган одам исталган вақтда бу йўсинда қўйилган жамғармага пул қўшиши ва пулни қисман ёки тўла-тўкис қайтиб олиши мумкин.

Жамғармачига бир йилда 2 процент миқдорида фойда тўланади.

КЕЛГУСИДА БОЛАЛАРИНГИЗ ОЁҚҚА ТУРИБ ОЛИШИДА ОМОНАТ КАССАГА ШАРТЛИ ЙЎСИНДА ПУЛ ҚЎЙИШ ҚЎЛ КЕЛАДИ

Бу усулда пул бировнинг номига қўйилади. Унда жамғармани олиш шарти, яъни ўқув юртини тугатганидан кейин, балоғатга етгандан кейин, никоҳ тўйида олиш сингари шартлар белгилаб қўйилади. Ёки бўлмаса, ой сари муайян миқдорда тўлаб бориладиган пул кўрсатилади.

БИЛАСИЗМИ, ЛОТЕРЕЯГАГИНА ЭМАС, ОМОНАТ КАССАГА ЮТУҚЛИ ПУЛ ҚЎЙИШ БИЛАН ҲАМ «БИР НАРСАЛИК» БЎЛИШ МУМКИН

Бундай тираж ўйналганидан келган даромад ютуқ шаклида тўланади. Бир йилда икки марта — апрель ва октябрь ойларида тираж ўйналади.

1000 та счётдаги жамғармадан 25 тасига ютуқ чиқади. Шундан биттаси 200 процент, иккитаси 100, яна иккитаси 50 ва йигирматаси 25 процент миқдорида ютуқ бўлади. Ютуқ тугаётган ярим йилликда жорий счётда сақланаётган пулнинг ўртача қолдиғига нисбатан процент ҳисобида олинади.

Ютуқ ҳисоби чиқарилаётганда минг сўмдан кўп бўлмаган маблағ ҳисобга олинади.

ЖАМҒАРМА ЭГАСИ БИТТА ОМОНАТ КАССАДА ЮТУҚЛИ ПУЛ ҚЎЙИШ БЎЙИЧА БИР НЕЧА СЧЕТ ОЧИШ ҲУҚУҚИГА ЭГА

Бундай усулда пул қўйганда ҳар қандай тўлов топшириқларини, шу жумладан пулсиз ҳисоб-китоб қилиш ишини амалга ошириш мумкин.

ЮТУҚЛИ ПУЛ ҚЎЙИШНИНГ ЯНА БИР ТУРИ БОР. БУ— ПУЛ-БУЮМ ЮТУҚЛИ ПУЛ ҚЎЙИШ

Бу йўсинда пул қўйишдан келган даромад нақд пул ёки жамғарма эгаси истагига кўра харидоргир товарлар билан тўланади (бундай товарлар рўйхати ҳар бир омонат кассада бор).

Бунда ҳам тираж бир йилда икки марта — апрель ва октябрь ойларида ўтказилади. Ютуқ миқдори ва суммаси ютуқли пул қўйиш усулидагидек белгиланган.

Ярим йиллик учун ютуқ миқдори белгиланадиган қолдиқ пулнинг ўртача миқдори қўйилган ва олинган пулларни ҳам қўшиб ҳисоблаганда 5 минг сўмдан ошмаслиги керак. Жамғарма эгасига бир ёки бир неча омонат кассада истаган миқдорда пул-буюм ютуқли жамғарма счёт очиш ҳуқуқи берилади.

Ютуқ чиққан счетга магазинлардан товар олиш учун жамғарма эгасига **мақсадли ҳисоб-китоб чеки** берилади.

Жамғармачи истагига кўра товар олиш учун берилган чекка чиққан ютуқдан 25 процент ортиқ миқдорда (фарқи омонат кассага тўланса) чек ёзиб берилиши мумкин.

ЖОРИЙ СЧЁТГА ПУЛ ҚЎЙИШ УНИ КЎПРОҚ ЁШИ УЛУҒ КИШИЛАРГА ТАВСИЯ ЭТАМИЗ.

БУ УСУЛ ШАХСАН ОМОНАТ КАССАГА БОРИБ ЮРИШ ТАШВИШИДАН ХАЛОС ЭТАДИ.

Жамғарма эгасига омонат касса дафтарчаси ўрнига ҳисоб-китоб ва чек дафтарчаси берилади. Жамғармачи ҳар қандай шахсга номини кўрсатиб ёки кўрсатмаган ҳолда чек ёзиб беришга ҳақлидир.

Даромад бир йилда жамғарманинг 2 проценти миқдорида тўланади.

БАШАРТИ ГОНОРАР, МУКОФОТ ОЛМОҚЧИ БЎЛСАНГИЗ-У,

БУ ПУЛНИ ЯҚИН ОРАДА САРФЛАШ МЎЛЖАЛИНГИЗ БЎЛМАСА, МУДДАТЛИ ПУЛ ҚЎЙИШ УСУЛИДАН ФОЙДАЛАНИНГ

БУНДА ОШИРИЛГАН ДАРОМАД — ЙИЛЛИК ЖАМҒАРМАНИНГ 3 ПРОЦЕНТИ МИҚДОРИДА ЮТУҚ ТЎЛАНАДИ.

КАТТА ЖАМҒАРМАНИНГ 3 ПРОЦЕНТИ — ОЗМУНЧА ЮТУҚ БЎЛМАЙДИ.

Мазкур усулда пул камида бир йиллик муддат учун қабул қилинади ҳамда жамғармачи томонидан тўлиқ қайтариб олинади.

Бунда қўшимча бадал қабул қилинмайди.

Жамғармачи қўйган пулини бир йил бўлмасдан қайтариб олишга ҳақли. У ҳолда даромад йиллик жамғарманинг 2 проценти миқдорида тўланади.

МАБОДО ҚЎШИМЧА БАДАЛ ТЎЛАШДА МАНФААТДОР БЎЛСАНГИЗ ҚЎШИМЧА БАДАЛ ТЎЛАНАДИГАН МУДДАТЛИ ПУЛ ҚЎЙИШ УСУЛИДАН ФОЙДАЛАНИШНИ ТАВСИЯ ЭТАМИЗ

Бундай усулда камида бир йиллик муддат учун йиллик жамғарманинг 3 проценти миқдорида даромад тўлаш шарти билан пул қабул қилинади.

Амалдаги муддатли пул қўйишдан фарқли ўлароқ бу усулда дастлабки ва қўшимча бадаллар олинади. У нақд пул йўсинда, шунингдек жамғармачи иш жойидан бухгалтерия, унинг шахсий аризаси асосида пул ўтказиши йўли билан амалга оширилади. Ҳар бир қўшимча бадал ҳажми камида 100 сўм бўлиши керак.

Жамғармани қўшимча бадаллари билан биргаликда тўлиқ олиш мумкин. Жамғармачига счётда камида бир йил мобайнида сақланган маблағга кўра қўйилган пул қолдиғига ҳисоблаб унинг тегишли процентини олиш ҳуқуқи берилади.

Бир йилдан камроқ муддат мобайнида сақланган счётдаги суммалар бўйича даромад тўланмайди.

ЁШЛАР, БУНИСИ СИЗГА АТАЛГАН

ЁШ КЕЛИН-КУЁВЛАР КАТТАРОҚ БУЮМ СОТИБ ОЛМОҚЧИ ЁКИ ҚИЗИҚАРЛИ САЁҲАТГА БОРИШ УЧУН ПУЛ ТЎПЛАМОҚЧИ БЎЛСАЛАР

ЁШЛАР УЧУН МУКОФОТЛИ ПУЛ ҚЎЙИШ УСУЛИДАН ФОЙДАЛАНСИНЛАР.

Бунда пул уч йиллик муддат учун қабул қилинади.

Жамғарма қўювчиларнинг ёши 18 дан 30 гача деб белгиланган. Дастлабки пул бадали жамғармачидан паспорт кўрсатганидан кейингина қабул қилинади. Бунда унинг хоҳиши билан ойлик бадал 10, 20, 30, 40 ёки 50 сўм ҳажмида белгиланади.

Қўшимча бадаллар иш, ўқиш жойидаги бухгалтерия орқали омонат кассага пул ўтказиш йўли билан ёки нақд тўланади.

Жамғармачига йиллик жамғарманинг 3,5 проценти миқдорида даромад тўланади. 2 проценти ҳар йилги қолдиққа қўшимча ҳисобида бўлса, 1,5 проценти камида 3 йил сақланган пулга мукофот тариқасида берилади.

Борди-ю, бирон сабаб билан шартни бузишга тўғри келган ҳамда уч ойлик бадал вақтида тўланмаган бўлса, у ҳолда бир йилда жамғарманинг 2 проценти миқдорида даромад берилади.

Бу турда жамғарма пулнинг қисмларга бўлиб қайтарилишига йўл қўйилмайди.

Бор жамғарма бир йўла қайтариб берилади.

МЕҲНАТ ОТПУСКАСИНИ САЁҲАТДА ЎТКАЗИШНИ ИСТАСАНГИЗ, ХИЗМАТ ТАҚОЗОСИ БИЛАН ТЕЗ-ТЕЗ КОМАНДИРОВКАДА БЎЛИШГА ТЎҒРИ КЕЛСА, У ҲОЛДА

АККРЕДИТИВДАН ФОЙДАЛАНИНГ!

Аккредитив пул маблағини тўлиқ сақлаш имконини берадиган, олувчининг номи кўрсатилган ҳужжатдир. Мамлакатимизнинг исталган шаҳри ёки районидаги омонат кассада **аккредитив берилган кундан бошлаб тўрт ой муддат ичида** паспорт ёки унинг ўрнини босадиган ҳужжат кўрсатиб, аккредитивга ўтказилган пулни қайтариб олиш мумкин.

Бир одамга битта ёки бир нечта аккредитив берилиши мумкин.

ЖАМҒАРМАЧИНИНГ ҲУҚУҚЛАРИ

ОМОНАТ КАССАДА КАТТА ЁШЛИ КИШИЛАР ҲАМ, БАЛОҒАТГА ЕТМАГАНЛАР ҲАМ ЖАМҒАРМАЧИ БЎЛИШИ МУМКИН. БАЛОҒАТГА ЕТМАГАНЛАР ЎЗ НОМИГА ПУЛ ҚЎЙСА, УНИ ЎЗ ИСТАГИ БЎЙИЧА САРФЛАЙ ОЛАДИ. МАБОДО, БАЛОҒАТГА ЕТМАГАНЛАРНИНГ НОМИГА КИМДИР ПУЛ ҚЎЙГАН БЎЛСА, ЖАМҒАРМАЧИ 15 ЁШГА ТЎЛГАНГА ҚАДАР ОТА-ОНАСИ ЁКИ ВАСИЙЛАРИ САРФ-ХАРАЖАТ ҚИЛАДИЛАР. 15 ЁШДАН БАЛОҒАТГА ЕТГУНГА ҚАДАР ЭСА ОТА-ОНАСИ ЁКИ МУРАББИЙ-ВАСИЙЛАРИ РОЗИЛИГИ БИЛАН ЖАМҒАРМАНИ ЖАМҒАРМАЧИ САРФ-ХАРАЖАТ ҚИЛА ОЛАДИ.

Омонат кассага пул қўйишда сумманинг миқдори ҳам, уни сақлаш муддати ҳам чекланмайди. Дастлабки бадалнинг энг оз ҳажми 5 сўмдир. Исталган омонат кассада жамғармачи ўз номига ҳам, бошқа бировнинг номига ҳам пул қўйиш йўли билан чекланмаган миқдорда шахсий счёт оча олади.

ЖАМҒАРМАЧИГА ҚУЙИДАГИ ҲУҚУҚЛАР БЕРИЛГАН

Ўз жамғармасини Совет Иттифоқининг исталган омонат кассасида тўлдириш; пул қўйган омонат кассасидагина эмас, балки шу район ёки шаҳардаги марказий омонат кассасида жамғарма пулини тўлиқ ёки қисман олиш; ўз жамғармасини бир омонат кассадан бошқасига ўтказиш; коммунал хизмат ва бошқа йўсиндаги хизматлар учун пулсиз ҳисоб-китоб қилиш топшириғини бериш.

Жамғармачи омонат кассадаги шахсий счетга ўз ваколатномаси ёки васиятномасини ёзиб қўйиши мумкин.

Жамғармани ишлатиш тўғрисидаги ишонч қоғози уч йилдан ортиқ бўлмаган муддатга берилади.

Васиятнома топшириғи бир ёки бир неча шахс фойдасига, шунингдек, давлат, кооператив ва жамоат ташкилотлари фойдасига тузилиши мумкин.

Жорий счетга ваколатнома ёки васиятнома битилар экан, жамғармачи счётдаги пулни ўз ихтиёрига кўра фойдаланиш ҳуқуқини ўзида сақлаб қолади.

ОМОНАТ КАССАЛАРИДА У ЕРГА БОРМАЙ ТУРИБ ҲАМ ПУЛ ЖАМҒАРИШ МУМКИН

ОМОНАТ КАССАЛАРИГА НАҚД ПУЛ БИЛАНГИНА ЭМАС, БАЛКИ ПУЛСИЗ, ҲИСОБГА ЎТКАЗИШ БИЛАН ҲАМ ПУЛ ҚЎЙИШ МУМКИН. Пул қўйиш учун омонат кассага жамғармачининг ўзи шахсан бориши шарт эмас. Маошингизнинг бир қисмини ёки бошқа пул даромадларини омонат кассадан жорий ҳисобингизга ўтказиш тўғрисида иш жойидан бухгалтерияга ариза берсангиз бас. Аризада сиз пул ўтказмоқчи бўлган омонат кассанинг номери, счетингиз номери, кимнинг номига, қанча пул ўтказиш кераклиги кўрсатилади. Борди-ю, омонат кассада ўз ҳисобингизда пул бўлмаса; аризада «ЯНГИ» деб кўрсатишингиз керак. Бухгалтерия омонат кассага ўтказган пул сизнинг ҳисобингизга ёзиб қўйилади. Омонат кассага борганингизда бу ҳақда жамғарма дафтарчангизга қайд этиб беришади.

ОИЛА, ИШ, ЎҚИШ ДЕГАНЛАРИДЕК, ҲАММАСИГА ВАҚТ КЕРАК. БАЪЗИ НАРСАЛАРГА ЭСА УЛГУРИШ ҚИЙИН. СИЗНИНГ ҲАР БИР СОАТИНГИЗ ҚАДРЛИ ВАҚТДАН МУМКИН ҚАДАР ОҚИЛОНА ФОЙДАЛАНИШ КЕРАК.

Ҳар хил тўловларни олинг. Омонат кассага жамғарма қўйган кишилар пулсиз ҳисоб-китоб ёрдамида ортиқча вақт сарфламай, квартира учун ижара ҳақини, электр, газ, телефондан фойдаланганлиги учун, боғча-яслидаги болалари таъминоти учун пул тўлаш, ҳар хил солиқ, суғурта пуллари ва бошқа йўсиндаги тўловларни, уй-жой қурилиш кооперативи бадалларини тўлаши мумкин...

Жамғарма эгаси топшириғи билан омонат кассалари пулсиз ҳисоб-китоб қилишни бир марта ёки бу топшириқ бекор қилингунга қадар бўлган муддат ичида изчил бажариши мумкин.

Пулсиз ҳисоб-китоблар учун омонат кассада алоҳида счет очишнинг ҳожати йўқ. Ўз номига пул қўйган ҳар бир жамғарма эгаси пулсиз ҳисоб-китоб тўғрисида топшириқ бера олади. Омонат кассаси бундай ҳисобни амалга ошириб, унинг жамғармасидан тегишли суммани чегириб қолади.

КАТТАРОҚ САРФ-ХАРАЖАТ ҚИЛМОҚЧИ БЎЛСАНГИЗ

Ёнингизда кўп пул олиб юрманг.

Энг яхшиси — ҳисоб-китоб чекларидан фойдаланинг.

Ҳисоб-китоб чеки — тантаналарга хизмат кўрсатганлиги учун умумий овқатланиш корхоналарига тўлашда, давлат савдоси ва кооператив савдоси магазинларидан 200 сўм ва ундан ҳам қимматроқ саноат товарларини сотиб олишда гражданлар ҳисоб-китоб қилишига мўлжалланган, олувчининг номи кўрсатилган пул ҳужжатидир. Бундай чек бўйича мамлакатимизнинг исталган шаҳри ёки районида икки ой муддат ичида товар сотиб олиш мумкин.

ОИЛАДА «ВЯТКА-АВТОМАТ» СОТИБ ОЛИШ УЧУН ПУЛ ЖАМҒАРИШГА ҚАРОР ҚИЛГАН БЎЛСАНГИЗ КЕРАКЛИ СУММАНИ ЙИҒИШДА ДАВЛАТ МЕҲНАТ ОМОНАТ КАССАЛАРИ МАДАДКОР БЎЛАДИ.

Қандай дейсизми? Маошнинг бир қисмини жамғарма ҳисобига ўтказиш йўли билан-да!

Жамғармачининг счетига мукофотлар, кўп йиллик хизмат учун бир йўла бериладиган мукофотлар, авторлик гонорари, пенсия ва бошқа даромадларни пулсиз ҳисоб-китоб қилиш йўли билан ўтказиш мумкин.

БИР ЙИЛДА САККИЗ МАРТА СИЗ ЙИРИК ПУЛ ЮТУҒИГА ЭГА БЎЛИШИНГИЗ МУМКИН

СССР Молия министрлиги 1982 йилги янги Давлат ички ютуқ заёмини 20 йиллик муддат билан (1982 йил 1 январдан 2002 йил 1 январгача) муомалага чиқарди.

50 ва 25 сўмлик облигацияларда чиқарилган заёмлар эркин равишда сотилади ва сотиб олинади. Бунда 50 сўмлик облигация тўлиқ, 25 сўмлик эса ярим миқдорда ҳисобланади.

50 сўмлик облигацияларга 10000, 5000, 2500, 1000, 500, 250 ва 100 сўм миқдорида ютуқлар белгиланади. Унинг қиммати ҳам шу суммага киради. 25 сўмлик облигацияларга эса ютуқнинг ярми тўланади.

10 минг сўм ютуқ чиққан кишига «Волга» автомобилини навбатсиз сотиб олиш ҳуқуқи берилади 5 минг сўм ютуқ чиққан киши эса бошқа классдаги енгил автомобиль сотиб олишда шундай имтиёзга эга бўлади.

Ҳар бир тиражда 680000 та ютуқ бор.

ТАВАККАЛ ҚИЛИБ ЛОТЕРЕЯ БИЛЕТИ СОТИБ ОЛИНГ

30 ТИЙИНГА КАТТА ЮТУҚ ЧИҚИШИ МУМКИН

Ўзбекистон ССР пул-буюм лотереяси билетларини сотиб олинг. Эҳтимол ҳадемай сизни катта ютуқ билан табриклашга тўғри келар.

ЯҚИН ОРАДАГИ ТИРАЖДА:

10 та «Жигули» — ВАЗ — 2107 автомашинаси,
10 та «Жигули» — ВАЗ —21013 автомашинаси,
5 та «Жигули» — ВАЗ —2108-автомашинаси,
мотоциклллар,
холодильниклар;
«Романтика-306» магнитофонлари,
«Зенит-19» фотоаппаратлари,
«Чайка-СМП-2» кир ювиш машинаси ўйналади.

ОМАД ЁР БЎЛСИН!

ЁНИНГИЗДА БЎЛСИН, ОМОНАТ КАССАГА ҚЎЙИЛГАН ПУЛ ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИМИЗНИ РИВОЖЛАНТИРИШГА КЎМАКЛАШАДИ

Ҳозирги кунда республикамиз аҳолиси 2500 дан ортиқ омонат касса хизматидан фойдаланмоқда. Жамғармачиларнинг шахсий ҳисобида 5 миллиард сўмдан ортиқ жамғарма сақланмоқда.

Ўн биринчи беш йилликда омонат кассаларидаги жамғарма пул 1 миллиард 300 миллион сўмга кўпайди. Шу давр ичида жамғарма эгаларига процент миқдорида тўланган пул 400 миллион сўмдан ошди.

Аҳолига 980 миллион сўмлик эркин муомаладаги заём облигациялари сотилди. Омонат кассалари томонидан узоқ муддат сақланадиган товарлар сотиб олиш учун бир миллиард сўмлик ҳисоб-китоб чеклари берилди.

ОМОНАТ КАССАЛАРИ ХИЗМАТИДАН ФОЙДАЛАНИНГ!

СССР ДАВЛАТ МЕҲНАТ ОМОНАТ КАССАЛАРИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКА БОШ БОШҚАРМАСИ.

Р. — 08663. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. В.— 76. ИНДЕКС 64583. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12